Mesura de Govern d'Esports Districte de Nou Barris 2025-2027

Consell Plenari
25 de març de 2025

Mesura de Govern: Esports Nou Barris

Ajuntament de Barcelona

Presentació

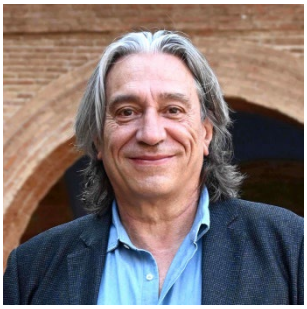

En els darrers anys, les pràctiques esportives han crescut exponencialment, i, en conseqüència, la disponibilitat d'espais adequats per dur-les a terme ha esdevingut una demanda social rellevant. Des de les polítiques de promoció esportiva associades a les dinàmiques d'hàbits saludables fins a l'esport federat de lògica competitiva, l'esport i l'activitat física s'han convertit en activitats majoritàries que exigeixen una planificació específica i que reclamen de l'administració publica una atenció creixent.

Les instal·lacions esportives municipals tenen en l'actualitat un nivell d'ocupació màxima i la capacitat per construir-ne de noves no es pot abordar amb la rapidesa que demanda la societat. Darrere d'aquesta constatació, cal debatre les polítiques esportives municipals amb criteris d'equitat i d'eficiència i amb la màxima complicitat de tots els agents implicats.

Aquesta mesura de govern que presentem en l'àmbit territorial del districte de Nou Barris pretén abordar alguns dels elements que determinen aquest conflicte per facilitar i millorar la nostra realitat esportiva. Cal posar l'accent en set grans eixos:

El primer fa referència a la gestió dels equipaments esportius públics per assegurar la màxima prestació d'un servei públic per al conjunt de la ciutadania, donar suport a les entitats i clubs per fer créixer l'esport base i, alhora obrir tant com sigui possible l'accés a aquests equipaments a totes les entitats esportives interessades.

El segon ens remet a la necessitat d'acordar amb les escoles una gestió més àmplia i generosa de les pistes esportives dels equipaments educatius. Aquest punt requereix un acord programàtic respecte de la disponibilitat d'aquests espais fora dels horaris lectius, amb una garantia de qualitat de l'espai que en comprometi recursos en el manteniment necessari, tant pel seu ús lectiu com també l'extraescolar per a usos esportius.

El tercer eix es refereix a la necessitat d'obrir la porta a l'anàlisi del comportament de l'espai públic que s'ha anat especialitzant en espais esportius fruit de la iniciativa dels veïns i veïnes. Donar suport a aquestes iniciatives amb la millora del mobiliari i l'estat d'aquest espai públic i reconèixer l'activitat esportiva no formal que ha sabut generar el veïnat de Nou Barris és una manera innovadora de trobar més solucions a la demanda d'espais esportius.

El quart suposa una reflexió sobre la diversificació de les pràctiques esportives, les quals se centren ara per ara, majoritàriament, en un nombre molt limitat d'esports, i de manera especial sobre la plena incorporació de l'esport femení en el nostre mapa esportiu.

El cinquè punt ens obliga a reflexionar sobre la promoció esportiva al districte, la comunicació pública, els acords de bones pràctiques i sobretot sobre la gestió de programes puntuals que millorin la pràctica esportiva de manera permanent o puntual (campanyes estacionals, competicions concretes, etc.).

El sisè fa referència a la necessària participació i a la complicitat de tots els agents implicats en la coordinació i el seguiment de les polítiques esportives al districte. Aconseguir la gestió més eficient dels recursos disponibles o planificar els que cal crear de nou és un objectiu que requereix un diàleg constant.

Finalment, cal reconèixer l'esport també com a un mitjà per apropar hàbits més saludables al veïnat. Promoure l'activitat física és promoure salut. Difondre un tipus d'oci que pot ser molt saludable i beneficiós a totes les franges d'edat. La idiosincràsia del districte i la proximitat a Collserola ens ofereixen una oportunitat única.

Malgrat tot, hi ha més elements que exigeixen una reflexió:

No podem obviar que el model esportiu del nostre país té certes particularitats. Més enllà dels centres educatius, la major part de les pràctiques esportives són extraescolars, la qual cosa implica, d'alguna manera, variables econòmiques que dificulten un accés universal. Cal tenir-ho en compte per gestionar de la manera més equànime el sistema públic de beques.

Igualment, cal saber que els models de gestió de la major part dels grans equipaments esportius de la ciutat pressuposen una gestió econòmica compartida amb els seus gestors. Analitzar les variables que en l'actualitat determinen la demanda social sobre les pràctiques esportives requereix un diàleg permanent i flexible amb les entitats gestores.

Es tracta de set eixos, i alguns elements afegits de gran importància, que intenten aplegar, dins les competències i la capacitat de gestió del districte (i sense menystenir la seva capacitat d'influència en altres departaments municipals o altres institucions) els elements principals que avui preocupen al món de l'esport a Nou Barris.

Xavier Marcé Carol
Regidor del Districte de Nou Barris

Índex

1. INTRODUCCIÓ 5

2. DIAGNOSI 7

1. L'ESPORT A NOU BARRIS 7
2. EQUIPAMENTS 7
3. ENTITATS 9
4. PROGRAMES DE SUPORT A L'ESPORT 10
5 SUBVENCIONS 10
6 ESPORT EN MARXA 10
7 PROMOCIÓ ESPORTIVA 10
8 L'ESPORT EN XIFRES 15
9. DIAGNOSI RESULTANT DE L'ANÀLISI DE DADES 17
10. APORTACIONS DELS AGENTS ESPORTIUS 18
11. CONCLUSIONS 19

3. LÍNIES ESTRATÈGIQUES DE LA PROMOCIÓ DE L'ESPORT A NOU BARRIS 20

1. MÉS I MILLORS ESPAIS PER A LA PRÀCTICA DE L'ESPORT 21
2. FACILITAR L'ACCÉS A LA PRÀCTICA ESPORTIVA 22
3. MÉS FACILITATS I MENYS BARRERES PER A LA PRÀCTICA DE L'ESPORT A NOU BARRIS 23
4. PARTICIPANT-HI, COMUNICANT, FEM CRÉIXER L'ESPORT A NOU BARRIS 24
5. L'ESPORT COM A OPORTUNITAT PER A LA IGUALTAT 25
6. L'ESPORT EN CONVIVÈNCIA, DINS I FORA 27
7. LA SALUT, L'ACTIVITAT FÍSICA I EL DISTRICTE DE NOU BARRIS .. **Error! No s'ha definit el marcador.**
8. EL PARC NATURAL DE LA SERRA DE COLLSEROLA I NOU BARRIS 31

4. CALENDARI I MARC PRESSUPOSTARI 33

5. MODEL DE GOVERNANÇA 34

6. ANNEXOS 35

ANNEX I: ANTECEDENTS I MARC NORMATIU 36
ANNEX II: LLISTA D'ENTITATS ESPORTIVES DEL DISTRICTE DE NOU BARRIS 38
ANNEX III: ANÀLISI DE LA RELACIÓ DE SALUT I ESPORT CONSORCI DEL PARC NATURAL DE LA SERRA DE COLLSEROLA 41

1. Introducció

L'esport és un dels elements definitoris de Barcelona. Ha estat un catalitzador en l'avenç de la ciutat, ha generat un univers d'entitats i esportistes que enriqueixen la vida comunitària de la ciutat i la seva pràctica lectiva és molt beneficiosa a escala individual, atès que té beneficis substancials per a la salut física i psicològica, i també col·lectiva, com a generador de valors i element aglutinador de la comunitat.

Pel que fa al districte de Nou Barris, ens trobem amb un sector esportiu força heterogeni, en què entitats històriques dedicades als esports més majoritaris conviuen amb d'altres de nova creació que busquen practicar esports diferents i demanen espais diferenciats. Un esport concentrat als equipaments esportius i a les entitats, però que cada cop més, tant per manca d'espais com per la iniciativa mateixa dels esportistes, està apareixent a altres equipaments municipals o directament a l'espai públic, i amb un increment de l'esport no organitzat, com ara el *running* o els circuits de cal·listènies. Un sector esportiu que, tot i trobar-se en constant creixement i evolució, encara manté un element diferencial i comú a tot el districte. Un fort vessant social i comunitari que és absolutament transversal i ha impulsat tant a l'Administració com a totes les entitats a preocupar-se no sols per oferir un esport de qualitat, sinó a procurar que tothom qui vulgui o necessiti fer esport ho pugui fer.

Fruit del diàleg amb aquestes entitats i usuaris, se'ns ha traslladat que calia treballar conjuntament per elaborar un full de ruta, un projecte esportiu per al districte que ajudi a aclarir què volem i cap a on anem en el món de l'esport. Amb aquesta voluntat de treballar amb tots els participants del sector esportiu, però també de marcar una línia clara per la qual avançar, hem elaborat aquesta mesura de govern.

La mesura s'organitza en tres punts diferenciats:

1. El primer d'ells justifica la mesura. S'inicia fent una referència a la situació actual del sector esportiu al districte de Nou Barris. Vol ser una fotografia com més fidedigna millor de la situació actual en la qual ens trobem, a fi de contextualitzar millor les actuacions que durem a terme. Continua amb les conclusions extretes, les aportacions de les entitats i els agents esportius i una anàlisi breu de com aquestes es relacionen entre si i fonamenten l'establiment de les mesures següents.

2. El segon punt, i que ja entra en la mesura pròpiament dita, són les línies d'actuació i les mesures que les concreten. Són vuit grans temes per desenvolupar, amb mesures que en certs casos pot executar directament el districte i d'altres que requereixen la col·laboració amb diversos agents. Sis d'aquests temes fan referència al sector esportiu de manera estricta. Són els següents:
    - Millora i optimització d'equipaments i espais esportius.
    - Facilitar l'accés a la pràctica esportiva.
    - Promoure la pràctica de l'esport al districte.
    - Comunicació i participació del sector.
    - Promoure un esport més inclusiu i igualitari.
    - Treballar la convivència a l'esport.

    La mesura de govern no vol defugir la forta relació entre la pràctica esportiva i la vida saludable. Per això, s'han afegit dos temes més per desenvolupar, de manera que es faci servir l'esport per viure de manera més saludable:
    - La salut, l'esport i el districte de Nou Barris.
    - El Parc Natural de la Serra de Collserola i Nou Barris és més salut amb més esport.

3. Finalment, l'últim punt fa referència tant al procés de desenvolupament de la mesura com al pressupost associat a aquesta.

Les dades i aportacions obtingudes, la seva anàlisi i el conjunt de mesures proposades permet elaborar una estratègia que permeti donar suport i desenvolupar el sector esportiu al districte de Nou Barris, amb mirada de ciutat, però atenent les seves especificitats, per donar resposta a les possibles mancances i desenvolupar les oportunitats existents.

En conclusió, és la voluntat del Govern impulsar i desenvolupar una mesura de govern d'esport amb el màxim consens de tots els agents esportius, que atengui les diferents situacions i ofereixi alternatives diverses adaptades a cada situació particular. Creiem que es tracta d'una mesura ambiciosa, que comprèn molts àmbits diferents i no tots de competència exclusiva del Districte, però realista, amb mesures que es poden dur a terme al llarg del mandat i que ajudaran a millorar el sector esportiu de Nou Barris.

2. Diagnosi

1. L'ESPORT A NOU BARRIS

El Districte de Nou Barris es caracteritza per un volum d'equipaments i instal·lacions esportives amb diverses dependències orgàniques (IBE i Districte), així com per diferents tipologies de gestió. Aquesta diversitat respon a un dels elements identificats en el Pla estratègic de l'esport 2012-2023 que identifica la necessitat d'adaptació a cadascun dels barris i territoris segons l'oferta i la demanda existent. Estructurarem aquest punt en quatre apartats, en què parlarem d'equipaments, d'entitats, dels programes de suport a l'esport del districte i, per acabar, inclourem algunes dades que comparen la situació de l'esport al districte amb la realitat de la ciutat.

2. EQUIPAMENTS

El districte disposa de divuit instal·lacions esportives, de les quals cinc estan adscrites a l'IBE i la resta al Districte. En la taula següent podem veure nom, adscripció, el barri on estan situades i la tipologia de cadascuna.

EQUIPAMENT[1]	ADSCRIPCIÓ	BARRI	TIPOLOGIA
Complex Esportiu Mpal. Artesania	IBE	Canyelles	Complexos esportius municipals
Centre Esportiu Mpal. Can Cuiàs	IBE	Ciutat Meridiana	Complexos esportius municipals
Centre Esportiu Mpal. Can Dragó	IBE	Porta	Complexos esportius municipals
Centre Esportiu Mpal. Cotxeres Borbó	IBE	Vilapicina i la Torre Llobeta	Complexos esportius municipals
Centre Esportiu Mpal. Turó de la Peira	IBE	Turó de la Peira	Complexos esportius municipals
Camp Mpal. de Futbol Canyelles	DTE.	Canyelles	Camp de Futbol
Camp Mpal. de Futbol Ciutat Meridiana-Torrent del Bosc	DTE.	Ciutat Meridiana	Camp de Futbol
Camp Mpal. de Futbol Nou Barris	DTE.	La Prosperitat	Camp de Futbol
Camp Mpal. de Futbol Porta	DTE.	Porta	Camp de Futbol
Camp Mpal. de Futbol Turó de la Peira	DTE.	Turó de la Peira	Camp de Futbol
Camp Mpal. de Futbol Vallbona[2]	DTE.	Vallbona	Camp de Futbol
Complex Esportiu Mpal. Guineueta	DTE.	Guineueta	Complexos esportius municipals
Pavelló Poliesportiu Mpal. Valldaura	DTE.	La Prosperitat	Pavelló Poliesportiu
Pavelló Poliesportiu Mpal Virrei Amat	DTE.	Vilapicina i la Torre Llobeta	Pavelló Poliesportiu
Pistes Poliesportives Mpals. Antoni Gelabert	DTE.	Les Roquetes	Pistes poliesportives
Parc Esportiu Urbà Nou Barris	IBE	Canyelles	Espais esportius urbans
Espai Esportiu Campillo de la Virgen	DTE.	Torre Baró	Espai esportiu

[1] *Dades extretes del Pla d'equipaments del Districte de Nou Barris 2020-2030*
[2] *Aquest camp actualment no està en ús, ja que s'ha vist afectat per les obres de soterrament de les vies de tren de Montcada. Se n'està construint un de provisional al mateix barri amb l'horitzó que acabades les obres es restitueixi el camp a la seva ubicació original.*

Pel que fa al model de gestió tots els complexos esportius municipals dependents de l'IBE, es gestionen per part de tercers mitjançant un concurs públic, mentre que el *skatepark* no té un gestor assignat, si bé el seu responsable directe és l'IBE. Pel que fa als equipaments de districte, des del 2020 estan immersos en un procés de canvi del model de gestió, del model anterior de gestió cívica a un model de concurs públic[3], y resten pendents de sortir a concurs el Camp de Futbol de Canyelles, el de Nou Barris i el de Vallbona. Així mateix, tant l'Espai Esportiu Campillo de la Virgen com les pistes d'Antoni Gilabert estan dinamitzades a càrrec del districte.

Sense entrar en el detall, val la pena destacar que els complexos esportius municipals, disposen, entre tots, de deu pistes poliesportives, cinc piscines cobertes, una pista descoberta, un camp de futbol i una pista d'atletisme. Pel que fa a la resta dels equipaments, cada camp de futbol consta del camp pròpiament dit i cada pavelló municipal d'una pista poliesportiva coberta. Pel que fa al Parc Esportiu Urbà, es tracta d'un *skatepark*.

A aquests equipaments hem d'afegir els diversos equipaments escolars que obren les seves pistes per practicar esports. No tenim una fotografia exhaustiva d'aquests centres, ja que restem pendents d'informació actualitzada del Consorci (l'enquesta d'usos socials dels centres s'ha de fer durant els mesos vinents), però sabem que hi ha diverses entitats que en fan un ús més o menys intensiu. En l'àmbit informatiu, i amb les dades corresponents al curs 2022-2023, sabem que a 29 equipaments educatius es practicaven esports fora d'horari lectiu, en alguns casos per part d'entitats esportives locals, en altres per empreses o entitats dedicades al sector de l'esport.

Finalment, l'IBE té localitzats al districte 28 espais esportius de tipologia diversa, on s'inclouen des de pistes de petanca[4] fins a àrees esportives amb taules de tenis taula, cistelles o sistemes de cal·listènia.

Tots aquests elements constituirien la suma dels espais i equipaments esportius del Districte de Nou Barris. Una xarxa amb què, en general, n'hi ha prou, i la qual és equivalent a la disponible en altres districtes de la ciutat.

Pel que fa a necessitats, el Mapa d'instal·lacions esportives del municipi de Barcelona (MIEMB) i Pla d'equipaments esportius 2019-2035, així com el Pla d'equipaments del Districte de Nou Barris 2020-2030 coincideixen a indicar que cal incrementar el nombre d'instal·lacions. Coincideixen també a anomenar que falten espais d'esports de lliure accés al districte, situació parcialment resolta des que la publicació dels dos documents[5] però que encara té marge de millora.

Pel que fa a les accions previstes, l'Ajuntament de Barcelona està construint aquest 2025 un camp de futbol nou al barri de Vallbona, el qual permetrà mantenir aquest equipament en el barri després que les obres de soterrament de les vies de tren de l'R2 d'ADIF obliguessin a desmantellar el camp de futbol municipal del barri.

També, amb la voluntat d'ampliar l'oferta d'instal·lacions esportives i així complir amb el pla d'equipaments esportius, l'Ajuntament disposa en aquest mandat de dotació pressupostaria per avançar en la redacció de projectes per a la construcció d'equipaments, ja siguin per donar cobertura en nous espais, amb un poliesportiu nou al carrer Aiguablava, o per substituir i millorar les instal·lacions existents, com el Centre Esportiu Municipal Artesania, el Centre Esportiu Municipal Can Cuiàs o les instal·lacions del camp de futbol municipal de Ciutat Meridiana.

---

[3] *S'exceptua d'aquest procés el Poliesportiu Valldaura*

[4] *Entre unes tipologies i altres, el districte disposa de quinze espais de petanca. És un tipus d'equipament força desorganitzat pel que fa a la gestió administrativa. En alguns casos, formen part d'equipaments, com els de l'espai esportiu del Campillo de la Virgen; en altres, són independents, com les pistes de Canyelles, i en altres estant inclosos en àrees esportives, com les corresponents a l'àrea esportiva de Can Dragó.*

[5] *Parc de l'Aqüeducte, fase 1 del balcó d'equipaments, cobertura de la pista del Campillo de la Virgen.*

3. ENTITATS

Pel que fa a les entitats, el Districte en té detectades 114 que formen part del sector esportiu de Nou Barris. La major part d'aquestes entitats són entitats o associacions esportives, però també hi ha AFA, dues fundacions, una federació i quatre empreses. És un cens que creiem que s'ha d'actualitzar, ja que ens consta que alguna d'aquestes entitats ja no existeix a la pràctica.

Respecte de la seva activitat al districte, tenim detectades 33 pràctiques esportives diferents, des de les més majoritàries, com el futbol, fins a minoritàries com el Tamborí. L'activitat principal és el futbol, amb 33 entitats vinculades d'alguna manera a aquest esport, des de clubs de futbol a penyes de suport. La segueix el basquetbol, amb dotze entitats, i la petanca, amb vuit.

Una altra manera de valorar l'impacte de les entitats és veure'n la distribució per equipaments. En la taula següent, posem en contacte els equipaments gestionats amb les seves entitats principals, és a dir, les que fan un ús extensiu de la instal·lació, i les altres entitats usuàries.

EQUIPAMENT	ENTITATS PRINCIPALS	ALTRES ENTITATS ESPORTIVES6
Complex Esportiu Municipal Artesania	Associació Esportiva Nou Barris Fundació Adapta2	
Centre Esportiu Municipal Can Cuiàs	Associació Esportiva Nou Barris	Mawashi - Asociación de Karate Kyokushin Mawashi
Centre Esportiu Municipal Can Dragó	Associació Esportiva Nou Barris Club d'Atletisme Nou Barris	Bàsquet Nou Barris Assogym Agrupació Atlètica Catalunya Club Esportiu Esbonat
Centre Esportiu Municipal Cotxeres Borbó	Secció Esportiva Santa Eulàlia (SESE)	Assogym CEISSA Barcanova PALCAM CEM Sant Joan de la Creu Futbol Sala
Centre Esportiu Municipal Turó de la Peira	Club de Futbol Sala Montsant Club natació Atlètic Barceloneta	Assogym Fundació Adapta2
Camp Municipal de Futbol Canyelles	Club de Futbol Canyelles	Dragons
Camp Municipal de Futbol Ciutat Meridiana-Torrent d'en Bosc	Club de Futbol Ciutat Meridiana	
Camp Municipal de Futbol Nou Barris	Club de Futbol Montañesa	K.O. Verdun
Camp Municipal de Futbol Porta	Club de Futbol Alzamora	Atlètic Piferrer Club de Futbol Congrés
Camp Municipal de Futbol Turó de la Peira	CCD Turó de la Peira	Pastrana
Camp Municipal de Futbol Vallbona[7]	Club de Futbol Vallbona	Club de Futbol Torre Baró
Complex Esportiu Municipal Guineueta	E. E. La Guineueta A. E. Babar Club de Patinatge Guineueta	
Pavelló Poliesportiu Municipal Valldaura	Bàsquet Nou Barris Club de Futbol Sala Prosperitat Assogym Trinitat Unió Esportiva	
Pavelló Poliesportiu Municipal Virrei Amat	SESE	

[6] *A més de les entitats assenyalades, hi ha escoles que fan ús dels equipaments esportius del districte com a part del seu programa educatiu.*

[7] *Aquest camp actualment no està en ús, ja que s'ha vist afectat per les obres de soterrament de les vies de tren de Montcada. Se n'està construint un de provisional al mateix barri amb la intenció que, un cop acabades les obres, es restitueixi el camp a la seva ubicació original.*

Com podem veure, mentre que el nombre d'entitats esportives al districte és elevat, les entitats que disposen d'espais a les instal·lacions municipals és molt més reduït, i, fins i tot entre aquestes, podem veure com algunes entitats estan molt desconcentrades en diversos equipaments, mentre que d'altres es concentren en un o dos. Aquesta és una circumstància que, d'alguna manera, deriva dels criteris d'assignació d'espais que s'han seguit al districte.

Els equipaments en règim de concessió administrativa han de seguir els criteris marcats al plec de condicions quant a l'assignació dels espais a les entitats esportives que els ho sol·licitin. En general, a tots els plecs consta almenys una entitat d'ús preferent que tenen prioritat a l'hora de disposar d'espais a l'equipament concret, en alguns casos arribant a reservar un percentatge horari determinat. Alhora, es prioritzen els esports en edat de formació i les entitats arrelades al territori.

Pel que fa als equipaments en règim de gestió cívica, els criteris són més discrecionals. La decisió i confirmació correspon a l'entitat gestora en les diverses comissions de seguiment que se celebren cada any, fet que en alguns casos creava una sobreexplotació de les instal·lacions per part d'una única entitat, o grup d'entitats, i dificultats per entrar-hi.

4. PROGRAMES DE SUPORT A L'ESPORT

En aquest punt tractarem els programes organitzats pel districte o en què intervé, sense incloure els programes establerts per la ciutat, com les beques de l'IBE. En el nostre cas, ens referirem a les subvencions, el programa "Esport en marxa" i el Programa de promoció esportiva.

5. SUBVENCIONS

Pel que fa a les subvencions del districte, a l'última convocatòria van presentar sol·licituds 30 entitats, amb un total de 58 projectes, dels quals 50 van obtenir subvenció. D'aquests 58 projectes, 6 han estat nous, dels quals 4 s'han aprovat i 2 s'han denegat. El total atorgat ha estat de 125.420 € sobre un total assignat a la convocatòria de subvencions de 550.443 €, la qual cosa representa que el sector esportiu del districte s'enduu un 22,79% del total de subvencions del districte.

6. ESPORT EN MARXA

Pel que fa al programa "Esport en marxa" és un programa dotat econòmicament dins les subvencions del Districte. Originalment, estava destinat a promoure l'accés a l'esport de qualitat i esports diferents del futbol a l'àmbit escolar. En el marc d'aquest programa, les entitats esportives que ho desitgin, excloent-hi les de l'àmbit del futbol, ofereixen la seva activitat esportiva a un preu molt reduït a instal·lacions escolars en horari extraescolar. El Districte subvenciona aquestes entitats per aquest projecte específic amb vistes a poder oferir aquests preus reduïts i mantenir la qualitat de l'esport.

Actualment, les entitats participants en aquest programa són el Bàsquet Nou Barris, amb tres grups de bàsquet; AssoGym, amb dos grups de gimnàstica rítmica; el SESE, amb un grup de bàsquet; el Club d'Atletisme Nou Barris, amb tres grups d'atletisme i el Club de Bàsquet Turó, amb quatre grups de bàsquet. L'import destinat des del Districte per a l'exercici 2024 ha estat de 13.480 €[8]

Cal destacar que aquest és un programa molt ben valorat per famílies, entitats, escoles i districte, però que ha acabat concentrant gairebé dos de cada tres grups en un mateix esport, el segon més practicat al districte, i que la seva funció original de promoure l'equitat en l'accés a l'esport coincideix amb la finalitat de les beques de l'IBE, per la qual cosa cal analitzar-lo i veure si es pot optimitzar.

7. PROMOCIÓ ESPORTIVA

El Programa bàsic de promoció esportiva consisteix a destinar un percentatge dels ingressos de les instal·lacions esportives a l'objectiu de garantir la dimensió social i inclusiva de l'esport, facilitant, tant com sigui possible, l'accés i el gaudi dels beneficis de l'esport a determinats col·lectius o en el marc de l'organització d'activitats. Aquest import està definit com un percentatge mínim sobre els ingressos de la

[8] *Aquest pressupost està inclòs en la partida de subvencions del districte.*

instal·lació als plecs administratius, així com als convenis de gestió cívica on encara s'aplica, i es pot aplicar de diverses maneres, tot i que sempre s'ha de tenir en compte les característiques i necessitats del territori i la planificació esportiva general a escala de ciutat.

En l'àmbit pràctic, hi ha tres maneres d'aplicar la promoció esportiva:

- **Accés a les instal·lacions i serveis**: Es poden fixar condicions específiques en l'accés de col·lectius determinats. Actualment, el gran exemple d'aquesta mena d'aplicació és el descompte a les quotes dels CEM als beneficiaris de la targeta rosa, però es podrien donar altres supòsits. Sense ànim de ser exhaustius, es podria aplicar a:

    - Gent gran i joves fins a 18 anys.
    - Persones amb discapacitat.
    - Titulars de la targeta rosa.
    - Persones que pertanyen a col·lectius vulnerables o en risc d'exclusió social.
    - Persones a qui els serveis sociosanitaris han recomanat de practicar una activitat física.
    - Qualsevol altra persona pertanyent a grups o col·lectius de població que l'Ajuntament decideixi en funció de les característiques i necessitats detectades en la població.

- **Gestió d'espais:** Per fer servir els espais d'un equipament esportiu, cal pagar un preu públic. Aplicar la promoció esportiva en aquest concepte implica establir un descompte sobre aquest preu, del qual es beneficiarà l'entitat usuària corresponent. Uns exemples d'això serien:

    - Les escoles públiques del districte o properes que no disposin d'espais esportius en el mateix recinte, a fi que puguin desenvolupar el programa curricular d'educació física escolar.
    - Les entitats o clubs esportius que organitzin activitats en horari no lectiu dins del pla de promoció de l'esport per a nens i nenes en edat escolar9
    - Qualsevol altra entitat que l'Ajuntament consideri en funció de les característiques i necessitats del territori.

Com és evident, aquest punt pot generar friccions o dificultats a l'hora de decidir on aplicar aquests descomptes; per tant, hi ha unes normes que prioritzen determinades entitats o activitats. Són les següents:

    a. Federacions, entitats o clubs que tinguin acords o convenis amb l'Ajuntament
    b. Competicions esportives en les quals participin clubs i entitats que siguin usuaris habituals de la instal·lació
    c. Competicions populars o d'àmbit de ciutat, de caràcter nacional, estatal, o internacional, acordades per l'Ajuntament o el concessionari mitjançant acords amb les federacions o clubs esportius

- **Organització d'activitats**: L'última manera de destinar l'import de la promoció esportiva és fer-lo servir directament per organitzar activitats pròpies com a instal·lació. En serien exemples:

    - Programa "Aprèn a nedar"
    - Campus Olímpia
    - Activitats esportives en el marc del Pla de l'esport en edat escolar
    - "De marxa fent esport"
    - Programa BAFIS
    - Qualsevol altre programa que l'Ajuntament decideixi en funció de les característiques i necessitats detectades en el districte o la ciutat

Les diverses tipologies dels equipaments fan que no es puguin aplicar tots els conceptes de promoció esportiva a tots els equipaments. Com hem vist abans, els equipaments de districte, per exemple, no

[9] *Dins d'aquestes entitats o clubs ens podem trobar amb les anomenades entitats d'ús preferent, que tenen garantits uns usos determinats dels espais, com el SESE al CEM Cotxeres Borbó. En alguns casos, aquestes entitats també tenen garantit un percentatge de la promoció esportiva al plec de condicions de l'equipament, com passa al CEM Turó amb la Montsant o el Club Natació Atlètic Barceloneta.*

disposen de sales de fitnes o piscines, de manera que no hi ha usuaris individuals habituals. Per això, els supòsits d'aplicació expressats al punt A siguin pràcticament impossibles d'aplicar.

Així mateix, en el cas de les instal·lacions de districte, els plecs especifiquen més a quina mena d'entitats s'ha de dirigir prioritàriament la promoció esportiva, incorporant-hi com a criteris activitats que prioritzin determinades tipologies esportives, com l'esport femení o els esports minoritaris, a fi de promocionar-les al districte[10]

En les taules següents representem el total de la promoció esportiva de la gestió de les instal·lacions esportives l'any 2023. A la primera, les instal·lacions del districte, i, a la segona, les instal·lacions de l'IBE.

INSTAL·LACIONS ESPORTIVES DISTRICTE (2023)				
	Import	% import	Nre. entitats	% nre. entitats
A) Programes d'accés a les instal·lacions i serveis				
Beques C.Olímpia / casals esportius	1.000,00 €	0,61%	0	0,00%
"Estiu fantàstic" / Tecnificacions	4.938,00 €	3,03%	0	0,00%
Total A	5.938,00 €	3,65%	0	0,00%
B) Programes de gestió d'espais				
Entitats educatives	12.901,29 €	7,92%	13	28,89%
Entitats de discapacitats	13.760,47 €	8,45%	3	6,67%
Entitats d'atenció social	610,00 €	0,37%	2	4,44%
Entitats esportives	129.655,07 €	79,61%	27	60,00%
Total B	156.926,83 €	96,35%	45	100,00%
TOTAL A+B	162.864,83 €	100,00%	45	100,00%

[10] *Un exemple aparegut a un dels últims plecs elaborats per a instal·lacions del districte:*
Aquests descomptes seran aplicables a:

1. *Activitats d'iniciació esportiva*
2. *Activitats d'escoles esportives amb infants i joves fins als 18 anys.*
3. *Activitats de promoció de l'esport femení*
4. *Activitats de promoció d'esports minoritaris*
5. *Activitats de promoció de l'esport per a persones amb discapacitat*
6. *Campus Olímpia, Estiu Fantàstic, altres activitats de vacances homologades*
7. *Activitats d'educació física de les escoles públiques del Districte que no disposin d'espais esportius en el mateix recinte, a fi que puguin desenvolupar el programa curricular d'educació física escolar*
8. *Activitats de competició infantil i juvenil*

INSTAL·LACIONS IBE				
	Import	% import	Nre. entitats/ programes/ organització	% entitats/ programes/ organització
A) Programa d'accés a les instal·lacions i serveis				
Acords amb entitats, institucions, etc.	40.412,27 €	5,68%	3	4,62%
Beques de serveis socials	24.492,34 €	3,44%	5	7,69%
“De marxa fent esport” - 2a. fase	17.605,65 €	2,47%	2	3,08%
Esportsalus	26.769,68 €	3,76%	4	6,15%
Guàrdia Urbana	6.068,40 €	0,85%	1	1,54%
Programa de càrdio-rehabilitació	5.040,00 €	0,71%	1	1,54%
Refugiats	2.384,79 €	0,34%	2	3,08%
Suport per a persones amb discapacitat (individuals)	5.062,48 €	0,71%	3	4,62%
Targeta rosa	208.453,44 €	29,30%	5	7,69%
Targeta rosa - persones amb discapacitat	19.271,56 €	2,71%	2	3,08%
Total A	355.560,61 €	49,98%	28	43,08%
B) Programes de gestió d'espais				
Altres	851,40 €	0,12%	1	1,54%
Activitats per a escoles promogudes pel Districte	400,88 €	0,06%	1	1,54%
Associacions i entitats esportives: iniciació, entrenament, competició	284.706,64 €	40,02%	16	24,62%
Entitats d'atenció social	7.412,86 €	1,04%	5	7,69%
Educació física escolar (horari lectiu)	14.653,38 €	2,06%	1	1,54%
Entitats de persones amb discapacitat	34.303,40 €	4,82%	7	10,77%
Total B	342.328,56 €	48,12%	31	47,69%
C) Programes d'organització d'activitats				
Altres	8.100,00 €	1,14%	1	1,54%
Entitats de suport a persones amb discapacitat	600,00 €	0,08%	1	1,54%
Escoles d'iniciació esportiva	1.500,00 €	0,21%	1	1,54%
Esdeveniments esportius de lleure o recreatius	3.100,00 €	0,44%	2	3,08%
Festa del fitnes - *Fitness Day*	250,00 €	0,04%	1	1,54%
Total C	13.550,00 €	1,90%	6	9,23%
TOTAL A+B+C	711.439,17 €	100,00%	65	100,00%

De la comparativa podem extreure les conclusions següents:

- **En les instal·lacions gestionades pel districte** en què s'aplica la major part de la promoció esportiva és en els Programes de gestió d'espais (B), els quals representen un 96,35% del total; l'import destinat als Programes d'accés a les instal·lacions i serveis (A) no és significatiu, un 3,65%, i per acabar, l'import aplicat als Programes d'organització d'activitats (C) és nul. Pel que fa al nombre d'entitats, el 100% es troben en els Programes de gestió d'espais (B). És destacable que les entitats esportives reben un 79,61% de l'import total de la promoció esportiva, seguides amb força diferència de les entitats de discapacitats amb un 8,45% i les entitats educatives amb un 7,92%. Aquesta distribució és similar pel que fa al nombre d'entitats, en què la gran majoria pertanyen a les entitats esportives, amb un 60,00%, seguit de les entitats educatives amb un 28,89% i les entitats amb discapacitats amb un 6,67%.

- **En les instal·lacions gestionades per l'IBE**, l'import destinat als Programes d'accés a les instal·lacions i serveis (A) és el més important, un 49,98% del total, seguit dels Programes de gestió d'espais (B), amb un 48,12%, i, finalment, amb molta diferència, els Programes d'organització d'activitats (C), amb un 1,90%. Quant al nombre d'entitats, la majoria es troben en els Programes de gestió d'espais (B), la qual cosa representa un 47,69%, seguit dels Programes d'accés a les instal·lacions i serveis (A), amb un 43,08%, i amb molta diferència, per acabar, els Programes d'organització d'activitats (C), amb un 9,23%. En general, la major part de l'import de la promoció esportiva s'aplica a les associacions i entitats esportives (igual que en el cas de les instal·lacions del districte), el 40,02%. Per darrere trobem els usuaris de la targeta rosa amb un 29,30% i, finalment, els acords amb entitats i institucions, amb un 5,68%. Pel que fa al nombre més gran d'entitats, la majoria pertanyen a la categoria d'associacions i entitats esportives (similar a les instal·lacions del districte), fins al 24,62%, seguides de les entitats amb persones amb discapacitat, amb un 10,77% i, en tercer lloc, amb el mateix percentatge del 7,69%, les beques de serveis socials, targeta rosa i entitats d'atenció social.

8. L'ESPORT EN XIFRES

En aquest punt, volem comparar la situació de l'esport al districte amb la de la ciutat. Comencem per les dades de:

PRÀCTICA ESPORTIVA

HÀBITS ESPORTIUS[11]	DISTRICTE 9B	CIUTAT
Vostè considera que fer esport és molt o bastant important?	95,4%	96,2%
Practica algun esport?	45,8%	66,4%
Té llicència federativa?	8,8%	9,1%
Nombre d'esports que practica	1,6	1,8
% de població que camina % de població que fa natació % de població que fa musculació % de població que corre pel carrer % de població que fa ciclisme % de població que utilitza aparells cardiovasculars	33,0% 4,4% 10,9% 7,8% 10,1% 10,0	31,2% 16,3% 15,5% 13,6% 8,8% 8,4%
Utilitza instal·lacions esportives de forma habitual o de tant en tant	32,1%	56,3%
Ús d'altres espais per fer esport % de població que utilitza habitualment el carrer % de població que utilitza habitualment un parc % de població que utilitza habitualment casa seva % de població que utilitza habitualment la platja % de població que utilitza habitualment Collserola % de població que utilitza habitualment un port / el mar % de població que utilitza habitualment el pati d'una escola	41,2% 32,2% 21,8% 4,2% 23,1% 0,0% 1,5%	40,2% 22,5% 20,7% 10,5% 8,4% 5,2% 1,8%
No practica esport	54,2%	33,6%
Sí que havien practicat esport abans	75,7%	84,1%

Com podem veure, hi ha una diferència de prop de vint-i-un punts percentuals quant a practicar esport o no, semblant a l'existent entre districte i ciutat quant a l'ús dels equipaments esportius. En canvi, hi ha més gent que fa servir els parcs a l'hora de fer esport, deu punts percentuals més. Respecte a l'ús del mar/ports i la platja, estem per sota de la mitjana de la ciutat, mentre que estem per dalt en l'ús de Collserola, totes dues dades normals en un districte de muntanya. Destaquen també les dades de natació, amb gairebé dotze punts per sota de la mitjana de Barcelona.

HÀBITS ESPORTIUS EN EDAT ESCOLAR[12]	DISTRICTE 9B	CIUTAT
Fa pràctica esportiva de manera regular fora de l'horari lectiu	72,0%	77,4%
Fa pràctica esportiva de manera regular fora de l'horari lectiu (nois)	79,7%	80,9%
Fa pràctica esportiva de manera regular fora de l'horari lectiu (noies)	61,5%	73,4%

Respecte a l'esport en edat escolar, podem observar que estem lleugerament per sota de la mitjana en l'esport masculí i dotze punts per sota en l'esport femení. Aquest fet es reflecteix en una diferència de gairebé cinc punts i mig en la pràctica esportiva en edat escolar global.

[11] *Dades extretes de l' Enquesta dels hàbits esportius de la població adulta de la ciutat de Barcelona*

[12] *Dades extretes de l'Estudi dels hàbits esportius de la població en edat escolar de la ciutat de Barcelona*

SERVEIS MUNICIPALS DE PROMOCIÓ ESPORTIVA

Incloem aquí dades relatives als principals serveis municipals orientats a promoure l'esport amb presència a Nou Barris.

ESCOLA, ESPORT, CIUTAT (ACTIVITATS EN HORARI LECTIU) (CURS 2022-2023)	DISTRICTE 9B	CIUTAT	%
Participacions en activitats en horari lectiu	11.696	85.434	13,69%
Escoles que participen al "Ja nedo"	26	176	14,77%
Alumnes participants al "Ja nedo"	1.513	9.232	16,39%

ENTITATS HOMOLOGADES I AJUTS A FAMÍLIES (CURS 2023-2024)	DISTRICTE 9B	CIUTAT	%
Entitats homologades	34	333	10,21%
Punt d'oferta esportiva	56	506	11,07%
Inscrits (oferta de places)	15.656	155.211	10,09%
Beques atorgades	3.012	17.642	17,00%
Import atorgat	883.881	4.599.049	19,22%
% d'atorgades en relació amb les demanades	87,25%	84,74%	

"ACTIVA'T ALS PARCS" (CURS 2022-2023)	DISTRICTE 9B	CIUTAT	%
Persones inscrites	471	1.757	26,81%
Punts de pràctica	4	20	20,00%
Plaça de l'Aqüeducte	57		
Parc de la Guineueta	201		
Casa de l'Aigua	97		
Plaça de les Basses de la Peira	116		

"CONVIVIM ESPORTIVAMENT" (CURS 2022-2023)	DISTRICTE 9B	CIUTAT	%
Participants	939	2.562	36,65%
Participants masculins	427		
Participants femenines	512		
Grups d'activitat	66	155	42,58%
Centre	**Grups**	**Participants**	**Noies**
Casal La Cosa Nostra	2	34	16
Escola Sant Joan de la Creu	2	22	6
Escola Alfonsa Cavin	6	80	42
Escola Elisenda de Montcada	2	28	19
Escola Ferrer i Guàrdia	5	77	51
Escola Mestre Morera	2	31	10
APC Porta Turó	1	12	4
Escola Institut Antaviana	8	107	81
Skatepark Roquetes	1	17	2

Institut Pablo Ruiz Picasso	3	42	18
Institut Escola Trinitat Nova	10	155	77
Criquet femení Turó (adultes)	1	9	9
Criquet femení Turó (petites)	1	7	7
Escola Calderón de la Barca	8	119	70
Escola El Turó	7	101	55
SICEP Turó infantil	1	12	0
SICEP Turó Juvenil	1	15	0
Escola Ciutat Comtal	5	71	45

JOCS ESPORTIUS ESCOLARS (CEEB) (CURS 2022-2023)	DISTRICTE 9B	CIUTAT	%
Entitats participants	37	436	8,5%
Llicències d'esportistes	1.762	37.570	4,7%

OFICINA DE L'ESPORT DE BARCELONA (CURS 2023-2024)	DISTRICTE 9B	CIUTAT	%
Entitats participants en les sessions formatives	48	480	10,00%

D'aquestes dades, volem destacar la de les beques esportives, en què les entitats homologades respecte al total de la ciutat representen un 10%, però amb prop d'un 20% del total de l'import destinat a beques de la ciutat. Així mateix, creiem destacable la importància del projecte "Activat als parcs" i del "Convivim esportivament" respecte al total d'aquests projectes a la ciutat. En canvi, la presència del districte als jocs del CEEB és baixa en comparació amb la resta de la ciutat.

ALTRES DADES

Per elaborar aquesta mesura, s'han tingut en compte les dades de l'informe "La salut a Barcelona" 2023 de l'Agència de Salut Pública de Barcelona, el qual indica, entre altres aspectes, que les classes socials menys benestants practiquen menys esport de mitjana i alta intensitat en horari de lleure, que es produeix una davallada en el costum de caminar més de 30 minuts en les dones de més de 74 anys, i que la població de Nou Barris te les xifres més altes de la ciutat quant a mala salut percebuda, així com percentatges de sobrepès/obesitat per damunt de la mitjana de la ciutat i un risc elevat de mala salut mental.

9. DIAGNOSI RESULTANT DE L'ANÀLISI DE DADES

L'anàlisi de les dades sobre la pràctica esportiva i la salut al districte de Nou Barris revela diverses tendències i problemes.

- La població de Nou Barris considera l'esport important en la seva vida, però la taxa de pràctica esportiva és significativament més baixa que la mitjana de la ciutat.
- Segons el mapa d'equipaments de la ciutat, manquen dos pavellons al districte.
- La bretxa de gènere en la pràctica esportiva és notable, especialment en edats escolars.
- L'ús d'instal·lacions esportives municipals també és inferior al de la resta de Barcelona, mentre s'utilitzen més els espais esportius no formals o l'espai públic.
- L'ús de Collserola per a l'activitat física és superior a la mitjana de la ciutat, cosa que suggereix una oportunitat per integrar millor aquest espai en la política esportiva del districte.
- Els equipaments esportius en horari de tarda han arribat a la seva màxima capacitat, mentre que en horaris de matí hi ha marge per millorar-ne l'ocupació.
- Les entitats esportives al districte estan molt centrades en el futbol i el basquetbol, amb instal·lacions orientades a aquestes disciplines.

- Hi ha diferències importants en l'aplicació de la promoció esportiva entre els equipaments adscrits a l'IBE i els adscrits al Districte. Això pot donar lloc a diferències injustificades entre entitats i usuaris en funció dels equipaments utilitzats.
- La petanca és el tercer esport amb més entitats al districte, però no disposa d'un equipament esportiu com a tal.
- S'estan usant espais pertanyents a alguns equipaments educatius per fer esport fora de l'horari lectiu.
- Les activitats organitzades com l'"Activa't..." o el "Convivim esportivament" tenen força èxit.
- Estem per sobre de la mitjana de la ciutat tant pel que fa a les beques de l'IBE atorgades com als imports que s'atorguen.

10. APORTACIONS DELS AGENTS ESPORTIUS

Més enllà de les dades analitzades per elaborar aquesta mesura, hem tingut la participació d'un bon nombre d'agents esportius del districte, tant entitats esportives, gestores d'equipament o no, com usuaris individuals o ciutadans que fan ús dels espais o serveis esportius que s'ofereixen a Nou Barris. Hem volgut que les seves opinions i la seva anàlisi de la realitat siguin també un dels elements d'anàlisi dels quals beu aquesta mesura de govern.

Dins el procés per obtenir aquestes aportacions, es va celebrar una reunió grupal i diverses entrevistes individuals i s'han tingut en compte les diverses comissions i consells dels equipaments esportius. Creiem que l'ús de diverses tipologies de treball i dels diversos espais i òrgans ha permès que s'hagi escoltat una àmplia representació del sector esportiu del districte i que s'hagin recollit les seves preocupacions i anàlisis particulars que, sense ànim d'exhaustivitat, resumim tot seguit.

- Manquen equipaments esportius per practicar esports, tant majoritaris com minoritaris. Cal tenir clars els recursos esportius potencials del districte i les instal·lacions disponibles, els usos que se'n fa i si se'n pot maximitzar l'ocupació.
- Cal incidir en les instal·lacions esportives escolars que actualment no es troben en ús en horaris no lectius. També és necessari clarificar el manteniment d'aquestes instal·lacions i els costos que es poden generar.
- S'ha de valorar potenciar els usos esportius de l'espai públic com places o parcs per donar sortida a aquesta mancança d'equipaments, especialment en aquells barris on hi ha menys opcions de cara a fer esport de forma individual.
- El manteniment que es fa de les instal·lacions esportives municipals no és tan àgil com seria desitjable; cal un pla de manteniment de les instal·lacions.
- La gestió d'equipaments per part d'entitats de proximitat es valora positivament, però hi ha entitats que denuncien que aquesta gestió beneficia en excés les entitats gestores en detriment de les que únicament en són usuàries.
- Les entitats més noves o les que practiquen esports més minoritaris es troben en dificultats per créixer a causa de la manca de nous espais i a què els existents ja estan ocupats per part d'entitats històriques.
- Cal treballar per potenciar l'esport femení, especialment en les edats del 12 als 14 anys, on moltes entitats detecten una davallada de noies participants.
- Algunes entitats indiquen que els falten recursos per actuar davant de problemes de convivència entre usuaris o entitats.
- Al districte hi ha espais esportius els quals, amb petites modificacions, poden albergar més esports.
- Cal potenciar l'esport per a gent gran, tant de forma organitzada com facilitant que el puguin realitzar de forma autònoma.
- S'estan incrementant les queixes per sorolls derivades de l'esport, s'ha de treballar per conciliar el descans amb una pràctica esportiva amb totes les garanties.
- Entitats petites ens indiquen que falta comunicació de les polítiques i ajuts orientats a esports, i això els ocasiona problemes com no estar homologades o que els seus usuaris susceptibles de beques de l'IBE no les puguin sol·licitar.
- Manquen activitats esportives en l'àmbit de districte per donar a conèixer les diverses entitats i esports que es practiquen a Nou Barris.
- Caldria alguna estratègia per potenciar els usos dels equipaments adscrits al districte en horari de matí.

- El districte hauria de publicitar més els èxits esportius de les seves entitats i esportistes.
- La situació econòmica de moltes famílies del districte fa difícil que puguin practicar esport, fins i tot amb les beques de l'IBE. Hi ha joves que ja no hi poden accedir per edat i han de deixar de practicar esport perquè els és molt difícil des del punt de vista econòmic.

11. CONCLUSIONS

Com podem veure, les dades i les aportacions dels agents esportius són, en bona part, coincidents, i ens serveixen per orientar les mesures que presentem avui.

Tant les dades com els agents esportius evidencien un problema de mancança de llocs on practicar esports en determinats horaris. Cal treballar per maximitzar els usos que es fan dels equipaments i dels espais esportius, i cal fer-ho des d'una doble visió, tant mirant d'ampliar-los tant com sigui possible, com optimitzant l'ocupació dels equipaments i espais ja existents, incloent-hi aquí els espais públics susceptibles de pràctica esportiva i el Parc Natural de Collserola.

Així mateix, la comunicació ha d'esdevenir una eina clau també en un doble vessant. Per una banda, per donar a conèixer les entitats i els espais on practicar esport al districte, per fomentar i facilitar que els ciutadans coneguin on i amb qui poden fer esport. Per una altra, per millorar el coneixement dels horaris i normes d'aquests espais i de les campanyes i polítiques esportives que es duguin a terme des de l'administració, de manera que es mitiguin alguns problemes de convivència i s'eviti que instruments útils de promoció esportiva no es facin servir per desconeixement.

Igualment, les dades són molt clares respecte a la diferència entre l'esport femení en edat escolar i el masculí, tant com demostren que al districte l'esport es concentra en poques disciplines, i evidencien el gran ús que se'n fa, en el nostre districte, dels programes de promoció de l'esport. Les entitats i agents reforcen aquestes dades indicant a més com potenciar l'esport per la gent gran és una oportunitat o com els esports minoritaris tenen problemes per donar-se a conèixer i obtenir espais. Així, doncs, cal incidir en els grups i col·lectius que tenen més dificultats per accedir o mantenir la pràctica esportiva amb polítiques de promoció orientades cap a aquests col·lectius.

Finalment, hem de tenir en compte la relació entre situació socioeconòmica i pràctica esportiva que estableix l'Agència de Salut Pública, reforçada per la gran demanda i reconeixement de les beques de l'IBE al districte i la visió de les entitats respecte al paper de les beques i el que passa quan no s'hi pot accedir, així com la resta de dades respecte a obesitat o salut mental que indica l'enquesta de salut pública. S'han d'establir línies de treball que promoguin l'esport com un instrument complementari a les polítiques de salut i que, especialment en un districte amb la realitat socioeconòmica de Nou Barris, promoguin la pràctica esportiva per part de la ciutadania.

3. Línies estratègiques de la promoció de l'esport a Nou Barris

Com a resultat de les conclusions resultants de l'anàlisi de l'estat de l'esport, i amb la voluntat d'establir uns objectius clars de millora del sector esportiu, es valora treballar la promoció de l'esport a Nou Barris a partir de les línies estratègiques següents:

- Més i millors espais per a la pràctica de l'esport. Considerant essencial on passen les coses, es vol invertir més i millor tant en els equipaments estrictament esportius com en els que tinguin acord de cessió puntual per a la pràctica esportiva. També a l'espai públic on l'esport ha guanyat un pes important per part dels veïns i veïnes.
- Claredat en l'accés als equipaments esportius. Cal facilitar l'accés a les entitats esportives que necessiten espais als equipaments ja existents, ja sigui amb l'optimització de l'ús dels horaris disponibles o amb l'ordenació de la disparitat de criteris d'accés a aquests equipaments.
- Més facilitats i menys barreres per a la pràctica de l'esport a Nou Barris. Visibilitzar iniciatives d'entitats, districte i IBE, facilitar l'accés a beques o potenciar l'esport als cicles de vida són línies d'acció prioritàries per fer augmentar la pràctica esportiva al districte.
- Participant-hi, comunicant, fem créixer l'esport a Nou Barris. Si activem tots els organismes de participació (Consell Sectorial d'Esports, consells d'equipaments) arribarem a més entitats i ampliarem la participació en el sector de l'esport. També cal comunicar i donar a conèixer totes les oportunitats de pràctica esportiva que hi ha.
- L'esport com a oportunitat per a la igualtat. La pràctica de l'esport és motivadora per a tots els col·lectius de la societat; ara bé, s'ha desenvolupat generant escletxes en alguns sectors de població. Cal treballar per transformar aquestes distàncies en una oportunitat per promoure l'esport, reduint les diferències en la pràctica esportiva i promovent iniciatives que ampliïn l'esport de base sense que el gènere, els orígens o l'accessibilitat siguin un problema.
- Esport en convivència, dins i fora. Valors i compromís sempre han estat característiques de la pràctica esportiva, però també s'hi han associat altres comportaments que cal revertir als equipaments i a l'espai públic. També cal fer compatible el sector de l'esport amb la vida quotidiana dels barris.

1. MÉS I MILLORS ESPAIS PER A LA PRÀCTICA DE L'ESPORT

Quan parlem de pràctica esportiva, un dels elements més bàsics n'és el lloc on es practica, ja que sense espais on practicar esport no es pot dur a terme. La tipologia de l'espai, els esports als quals està adaptat o la seva disponibilitat són elements que condicionen la modalitat i intensitat de la pràctica esportiva que s'hi pot dur a terme. En el cas del districte, actualment hi ha més demanda d'espais que oferta d'aquests.

Les respostes que s'han donat a aquest problema són diverses. L'ús de patis escolars, l'adaptació d'espais públics a espais capaços d'albergar practiques esportives o la instal·lació d'elements esportius a places i parcs són exemples d'aquestes respostes.

Així mateix, al llarg dels anys s'ha intervingut en diversos equipaments públics per millorar-ne les condicions per a la pràctica esportiva, com les pistes d'Antolí Gelabert o les cobertures de la pista del CEM Guineueta o del Campillo de la Virgen, on s'han creat espais que, sense ser pavellons, estan més ben adaptats i tenen cert marge de millora.
Cal aprofundir en aquesta ampliació d'espais capaços d'albergar pràctiques esportives, així com treballar sobre els ja existents per optimitzar-ne els usos esportius que poden albergar i millorar les condicions en què es practica l'esport.

MESURES

1. Millora dels espais on es practica esport. Intervenint en tres vessants:
    a. Planificació d'inversions a les pistes poliesportives orientades a millorar les condicions dels esports que s'hi practiquen i, on es pugui, a permetre'n l'entrada de noves modalitats esportives.
    b. Senyalització i adequació d'espais públics d'ús esportiu, perquè qualsevol ciutadà o ciutadana que ja en faci ús ho pugui fer en les millors condicions, així com afavorir que la comunitat els conegui millor i els faci servir més.
    c. Col·laboració amb els centres escolars, el consorci i les entitats perquè les instal·lacions educatives que s'usen per fer esport fora d'horari lectiu estiguin en bones condicions.
2. Priorització del **manteniment dels equipaments i espais esportius** dependents del districte per garantir el seu bon estat per a la pràctica esportiva de les persones usuàries.
3. Formalització d'una "**fitxa de l'estat de l'equipament / espai esportiu**" entre les diferents direccions del districte. Revisió d'aquesta fitxa amb el gestor de l'equipament per garantir el coneixement de l'estat de l'equipament per part de tots els interessats.
4. **Planificació de les inversions de manteniment** dels equipaments / espais esportius a partir de la informació coneguda per tothom, sempre respectant l'equilibri d'inversions que cal fer a tots els equipaments dependents del districte.
5. **Dotació de servei d'aigua** a aquells espais i equipaments esportius on ara no n'hi ha i sigui possible instal·lar fonts a disposició de les persones usuàries.
6. Creació d'un grup de treball participat pels agents educatius i esportius amb l'objectiu d'**obrir més escoles a la pràctica esportiva**. Es formalitzarà com un grup de treball dependent dels consells sectorials d'Educació i Esports.

2. FACILITAR L'ACCÉS A LA PRÀCTICA ESPORTIVA

Un dels problemes a què s'enfronta el sector esportiu del districte és la manca d'espais on practicar esport. En altres punts d'aquesta mesura, ja hem anunciat algunes accions orientades a pal·liar aquest problema mitjançant la millora dels espais físics existents i, també, la futura construcció d'equipaments nous que haurien d'ajudar al fet que les entitats i la ciutadania tinguin més espais on practicar esport.

Tot i això, de les converses mantingudes amb entitats i agents del districte, així com de l'anàlisi de les dades sobre usos dels equipaments esportius del districte, creiem que val la pena incidir en les instal·lacions esportives ja existents.

Un primer punt que cal destacar, i que és comú a totes les entitats esportives amb les quals hem parlat, és que no sempre es tenen prou clars els criteris pels quals una entitat té dret o no a fer ús d'un espai esportiu. Si bé les pliques de les noves concessions dels equipaments gestionats pel districte permeten aclarir aquests criteris, encara hi ha discussions sobre quina entitat té més o menys dret a ocupar una franja en les instal·lacions públiques i quins són els motius que argumenten aquestes decisions.

Els preus que es paguen pels usos de les instal·lacions són un altre dels temes més recurrents en qualsevol debat sobre el sector esportiu i, tot i que els preus públics es fixen per a tota la ciutat, la promoció esportiva pot ser diferent a cada equipament, tant en percentatges com en la seva aplicació. Això genera situacions de desigualtat entre entitats i, per tant, entre modalitats esportives i, el que és més important, entre els esportistes, els usuaris finals, que no són justes i cal abordar.

Som conscients que totes dues problemàtiques impliquen diversos agents, ja que, com sabem, cada equipament té un gestor diferent, alguns són part de la xarxa del districte i altres de la xarxa de l'IBE. A més no tots responen al mateix perfil d'usuari ni tenen la mateixa fórmula de gestió, però hi ha marge per treballar amb tots els agents per coordinar una mica més tots aquests temes.

Així mateix, cal continuar amb el procés de formalització, en l'àmbit administratiu, dels diversos equipaments esportius del districte, centrant la redacció dels plecs tècnics en concretar la descripció de l'encàrrec, aterrant en les característiques territorials que han d'ajudar a definir la identitat dels projectes i la política de les entitats gestores.

Finalment, hi ha una categoria d'equipament esportiu a la qual cal donar més importància i sobre la qual hem de començar a incidir en aquest mandat, els camps de petanca. Es tracta d'un sector molt heterogeni i que cal analitzar amb molt de detall, ja que els terrenys que ocupen les diverses instal·lacions no sempre estan ben organitzats, ni des d'un punt de vista urbanístic, ni de convivència amb la resta de l'espai públic, i tampoc està harmonitzada la fórmula de gestió d'aquests espais per part de les entitats que actualment els ocupen. Cal començar a abordar aquests problemes per procurar unes bones condicions per als ciutadans i entitats que volen dur a terme aquesta pràctica esportiva.

MESURES

1. **Aclarir els criteris d'usos de les instal·lacions esportives**. Treballarem amb les entitats i els gestors del districte per aclarir, i si escau, establir els criteris d'ús dels equipaments esportius del districte, així com, juntament amb l'IBE, mirarem de coordinar aquests criteris amb els de les instal·lacions competència de l'Institut.
2. **Aclarir i establir criteris comuns respecte a l'aplicació de la promoció esportiva** als equipaments gestionats pel districte. Treballant amb els gestors i revisant si cal tant els percentatges com els criteris en la seva aplicació per garantir que es compleix el propòsit bàsic, promoure l'accés de la ciutadania a l'esport.
3. Consolidar la **formalització administrativa dels equipaments esportius**, optimitzant els plecs de condicions per incorporar les particularitats detectades en la gestió dels equipaments.
4. **Elaborar un pla d'acció sobre petanca al districte,** per treballar en la situació dels diversos camps de petanca, la seva gestió i la situació en què es troben.

3. MÉS FACILITATS I MENYS BARRERES PER A LA PRÀCTICA DE L'ESPORT A NOU BARRIS

Facilitar l'accés a la pràctica esportiva a la ciutadania és un dels objectius del Districte i de l'Ajuntament. Programes com l'"Esport en marxa" van ser pioners a oferir l'accés a un esport de qualitat a preus accessibles, i, actualment, les beques esportives de l'Institut Barcelona Esport ajuden a moltes famílies a què els seus fills puguin gaudir de l'esport.

Tot i això, des del Districte de Nou Barris es poden emprendre accions que poden facilitar encara més aquest accés. La visibilització de les diverses entitats i ofertes esportives que té el districte ha d'ajudar al fet que siguin més conegudes i, per tant, més interessants per a la ciutadania. Així mateix, cal treballar a millorar l'oferta de les activitats destinades a la gent gran i continuar treballant en les destinades als més joves.

També cal acompanyar les diverses entitats que ofereixen activitats esportives que no estan homologades, perquè siguin susceptibles de rebre les beques de l'IBE.

Finalment, hi ha recorregut quant a l'adequació de la comunicació de les campanyes esportives de la ciutat al districte, ja que la idiosincràsia de Nou Barris pot dificultar l'accés a aquestes informacions pels mitjans usats més habitualment.

MESURES

1. **Incentivar esdeveniments esportius d'àmbit de districte** i acompanyar els ja existents, juntament amb les entitats que els organitzen, procurant-ne la difusió, visibilitat i qualitat.
2. **Promoure l'increment de la pràctica esportiva a les franges escolars i de gent gran** potenciant els usos dels equipaments esportius de cara a aquestes franges d'edat. Cal fer especial èmfasi a treballar els usos dels equipaments en franges de matins.
3. **Incrementar l'homologació d'activitats esportives**, buscant aquelles entitats que actualment estan oferint activitats, però que per diversos motius mai han fet el pas d'homologar-les, a fi i efecte que puguin ser objecte de beques de l'IBE i, per tant, més accessibles.
4. **Millorar la difusió de les campanyes comunicatives de la ciutat**, estudiant aquells territoris o grups on no en són prou per elaborar actuacions orientades a una comunicació més eficient.
5. **Adaptar el programa del districte "Esport en marxa" a la realitat actual** on hi hagi beques de l'IBE, amb 'objectiu de maximitzar-ne l'efectivitat quant a l'accés equitatiu a l'esport.

4. PARTICIPANT-HI, COMUNICANT, FEM CRÉIXER L'ESPORT A NOU BARRIS

El sector esportiu de Nou Barris participa en el teixit comunitari del districte de manera activa, mitjançant la col·laboració a diverses comissions veïnals, el diàleg amb entitats i associacions o formant part dels òrgans de participació territorials dels barris on es troben.

Alhora, el sector esportiu disposa d'instruments de participació més formals i sectorialitzats, principalment el Consell Sectorial d'Esports del Districte i els consells d'equipaments de les instal·lacions esportives municipals, però creiem que hi ha marge de millora de cara a fer-los més participatius.

El Consell Sectorial d'Esports del Districte no disposa d'un reglament que en determini el funcionament, cosa que permet la representativitat necessària en aquesta mena d'òrgans de participació i que podem garantir i regular-ne les tasques, cosa imprescindible per complir qualsevol objectiu d'un consell sectorial.

Per altra banda, als consells d'equipaments de les instal·lacions esportives municipals adscrites a l'IBE, tot i tenir una àmplia participació per part de les entitats usuàries, no acostumen a venir usuaris individuals, com serien els abonats a gimnasos o piscines, i per això manca una part important de la seva visió. Així mateix, algunes instal·lacions esportives municipals adscrites al districte encara no disposen de consell d'equipaments, de manera que els grups polítics no poden assistir a cap òrgan de participació relatiu a aquestes instal·lacions concretes.

Cal actualitzar també el mapa esportiu del districte, perquè, tot i les diverses actualitzacions fetes pels serveis tècnics del districte o de l'IBE, no tots els espais esportius estan recollits en aquest mapa. De la mateixa manera, hem constatat que a diversos equipaments i espais esportius es podria millorar la comunicació de les normes i els horaris d'ús.

Aquestes circumstàncies s'han d'abordar, millorant aquesta comunicació on calgui i revisant els sistemes de participació per tal de fer-los més accessibles i útils.

MESURES

1. Elaborar, amb la participació del sector i en el marc del Reglament de participació ciutadana de Barcelona, el **reglament del Consell Sectorial d'Esports del Districte de Nou Barris**, que promogui la màxima representativitat del sector esportiu en la seva composició, permeti la creació de grups de treball adscrits a aquest Consell, i el connecti al Consell Sectorial d'Esports de la ciutat.
2. **Constitució dels consells d'equipaments** allà on sigui possible, perquè la gestió d'aquests sigui més oberta. Treballar juntament amb l'IBE per millorar la participació d'usuaris als equipaments de la seva competència.
3. **Actualització i difusió d'un mapa esportiu del districte** on es puguin consultar de manera senzilla no sols els equipaments esportius com camps i pavellons, sinó els espais públics amb un ús esportiu informal consolidat.
4. Garantir que tots els espais esportius tenen **horaris i normes visibles**, amb especial atenció a la cartelleria i senyalització.

5. L'ESPORT COM A OPORTUNITAT PER A LA IGUALTAT

Quan observem el sector esportiu, una de les mirades que hem de tenir en compte és la dels col·lectius que el formen i el practiquen. Més enllà de les diverses modalitats o espais, és important treballar considerant com s'està produint la distribució per sexes i per col·lectius culturals i socials.

Incrementar la pràctica esportiva per part de les dones és un dels objectius d'aquesta mesura de govern. No és raonable que hi hagi més d'un 10% per cent de diferència entre pràctica femenina i masculina, i si bé el districte té entitats que són referents en esport femení, també és cert que estan molt concentrades i, a més, part de la població les desconeix. Cal incrementar el coneixement d'aquestes entitats i impulsar la transversalitat en la pràctica de l'esport femení en els diversos equipaments i clubs. Així mateix, cal incorporar la mirada de les entitats més potents i, sobretot, de les practicants de l'esport femení en el moment d'analitzar l'evolució dels espais. Això ens ha d'ajudar a entendre millor les problemàtiques existents i a actuar de manera sistemàtica per pal·liar-les.

Un altre element necessari per aconseguir un esport realment inclusiu és la interculturalitat. Hem de tenir en compte que el nostre districte és molt heterogeni quant a cultures i ciutadania, però, en canvi, disposem d'uns equipaments orientats principalment al futbol, el bàsquet o el futbol sala que, si bé són majoritaris pel que fa a la pràctica, poden no ser atractius per a tothom. Hi ha marge per, sense desvirtuar el propòsit d'aquests equipaments, incorporar-hi altres pràctiques esportives i incrementar la riquesa del sector esportiu amb noves modalitats apreses d'altres orígens. També cal pensar com es pot apropar l'oferta d'aquests esports més tradicionals a sectors que de moment no els han fet seus.

Per acabar, no podem oblidar que l'esport ha de ser accessible perquè qualsevol persona en pugui gaudir, sigui quina sigui la seva condició física, però la realitat ens indica que part dels nostres equipaments, sigui per motius arquitectònics o organitzatius, encara tenen barreres d'accessibilitat. Per tant, a més d'actuar de manera reactiva, volem ser més proactius en la detecció de les problemàtiques existents en l'àmbit de l'accessibilitat.

D'altra banda, al districte tenim entitats i equips que són referents a escala nacional en la pràctica d'esport adaptat i, tot i que les competències del districte són limitades, creiem que es pot créixer en aquest àmbit en alguns espais. Les bones pràctiques i l'experiència d'aquestes entitats ens ha d'ajudar a detectar aquestes oportunitats i treballar per fer-les possibles.

MESURES

1. **Incentivar l'esport femení al districte**, tant en l'àmbit dels esports majoritaris com en els esports on la presència femenina ja és majoritària, amb l'objectiu de fer créixer la pràctica de l'esport en aquest segment de la població. Per aconseguir-ho, treballarem perquè s'incrementi el coneixement dels equips i entitats que practiquen l'esport femení, i col·laborarem amb les entitats que en són referents per detectar necessitats concretes, resoldre-les i promoure el creixement d'aquesta pràctica. Així mateix, cal actuar juntament amb entitats i usuàries per abordar l'abandonament prematur de l'esport en el cas de les dones.
2. Millorar els equipaments amb una mirada igualitària, potenciant el paper dels usuaris i usuàries en la interlocució amb el districte per detectar les necessitats existents als equipaments i espais esportius i treballant amb els responsables per resoldre-les.
3. Treballar l'esport des de la interculturalitat en un doble vessant:
    a. Per una banda, col·laborant amb els equipaments per fer que els esports amb menys tradició, però vinculats a les diverses comunitats, es puguin practicar amb garanties, qualitat i en convivència amb els esports actualment existents, sigui a través d'entitats existents o noves o com a usuaris/es individuals.
    b. Per altra banda, treballant amb les entitats i els agents territorials de l'àmbit de la interculturalitat per tal d'apropar l'oferta esportiva actual a les comunitats amb més dificultats per accedir-hi, per detectar-hi possibles barreres d'entrada i promoure accions per a rebaixar-les.
4. **Promoure un esport inclusiu** amb atenció en dos punts diferenciats:

a. Detectant les necessitats d’accessibilitat existents als espais, equipaments i materials per tal de resoldre les que puguin dependre de motius organitzatius i avançar en la resolució de la resta.
b. Col·laborant amb les entitats esportives i les de persones amb discapacitat perquè els beneficis de l’esport arribin a aquest sector de població, potenciar les experiències i pràctiques ja existents al districte, i promoure'n de noves.

6. L'ESPORT EN CONVIVÈNCIA, DINS I FORA

Entre altres beneficis, la pràctica de l'esport ensenya uns valors i compromisos que milloren la qualitat humana de les persones que el practiquen.

Treballar en equip, respectar els equips i les persones rivals, practicar unes normes compartides, ser constant en l'esforç i ser conscients de la voluntat de millora, són valors que tothom qui ha practicat esport en algun moment de la seva vida ha après i els ha ajudat en la resta d'àmbits de la seva vida.

La convivència en espais compartits per la ciutadania enriqueix hàbits de conducta, comportaments i actituds positives. Alhora, pot ajudar a visibilitzar diferències, costums i hàbits que no sempre són compatibles entre si, la qual cosa condiciona les actituds de respecte i tolerància, i això ens fa pensar en la necessitat d'impulsar estratègies i eines per afavorir la comprensió i el diàleg.

Un model on cada equipament tingui un reglament de convivència propi, harmonitzat amb tota la resta, però respectant les característiques diferencials de cada equipament, ha d'ajudar en aquest àmbit.

De la mateixa manera, s'ha de vetllar perquè determinades actituds i comportaments desapareguin dels equipaments esportius municipals, especialment els que siguin violents o que discriminatoris cap a persones o col·lectius. Hem de col·laborar d'una manera més estreta amb les entitats per veure com les podem ajudar a lluitar contra aquestes actituds que manifesta únicament una minoria.

MESURES

1. **Crear un model de reglament de convivència** al qual es puguin acollir gestors i entitats. Aquest model s'elaborarà treballant amb les entitats gestores perquè el puguin fer servir com a base per adaptar-lo a les seves necessitats, prèvia aprovació dels consells d'equipaments pertinents.
2. Impulsar un grup de treball derivat de la sectorial d'esports per **elaborar un document** que reculli els **principis ètics que han de guiar la pràctica esportiva** al districte i incentivar les entitats que practiquen esport perquè el facin seu.
3. Treballar juntament amb els gestors, les entitats i les federacions que en siguin responsables, en cada cas, per **iniciar accions i impulsar les ja existents**, **de cara a promoure la convivència** dins del sector esportiu.

4. Fer servir l'esport per viure de manera més saludable

D'altra banda, i més enllà de l'esport reglat, parlar d'activitat física en una mesura de govern és clau per promoure la salut de la manera més inclusiva i equitativa.

L'activitat física engloba qualsevol moviment corporal, facilitant la seva integració en la vida diària i arribant a tota la població, independentment de l'edat, condició física o recursos econòmics. Redueix el risc de malalties cròniques com la diabetis, les malalties cardiovasculars i els trastorns mentals i, a més, promoure-la permet reduir desigualtats en salut, especialment en grups vulnerables, i millorar la qualitat de vida a través d'espais públics actius i accessibles per a tothom.

Moltes ciutats han implementat amb èxit mesures com zones de vianants, escoles actives o campanyes de mobilitat saludable, obtenint millores en la salut i el benestar de la ciutadania. Així, invertir en activitat física és una estratègia de govern efectiva, equitativa i sostenible, amb beneficis per a la població i l'economia a curt i llarg termini.

Segons les recomanacions de l'Organització Mundial de la Salut, promoure l'activitat física en un territori requereix accions que millorin l'entorn urbà, fomentin la mobilitat activa i impliquin la comunitat. Millorar infraestructures com carrils bici, voreres amples, zones de vianants i parcs actius facilita el moviment quotidià i crea espais segurs per a l'exercici. També és clau organitzar activitats comunitàries, com caminades guiades, bicicletades o classes a l'aire lliure, per incentivar la participació de totes les edats.

Al districte de Nou Barris hi ha una llarga experiència en iniciatives amb participació comunitària per millorar la salut i la convivència del veïnat a través de l'activitat física. Per exemple, les caminades saludables organitzades amb l'objectiu de fomentar l'hàbit de caminar per prevenir malalties cardiovasculars i altres patologies, seguint les recomanacions de l'OMS de caminar 30 minuts diaris. O la celebració anual del Dia Mundial de l'Activitat Física, que compta amb la participació de diversos Centres d'Atenció Primària (CAP) i on s'organitzen tallers i activitats físiques a l'aire lliure, com sessions de txikung, per promoure l'exercici moderat i millorar la salut física i emocional. Altres iniciatives comunitàries i d'inserció sociolaboral ofereixen tallers de dansa, zumba i esports per fomentar la convivència i el bon veïnatge, implicant activament la comunitat gitana i altres col·lectius dels barris. Aquestes experiències reflecteixen el compromís de Nou Barris per a la promoció de l'activitat física a través de la participació comunitària, contribuint a millorar la salut i la cohesió social del districte.

Des del Districte, en paral·lel amb la voluntat de promoure la pràctica esportiva com a objectiu específic, es vol impulsar específicament l'activitat física en un sentit ampli tenint en compte a més l'oportunitat que ofereix tenir Collserola com una part del territori. A partir d'aquesta voluntat es proposen aquestes dues línies estratègiques:

- La salut, l'activitat física i el districte de Nou Barris. Prenent consciència de la relació entre l'activitat física i la vida saludable, el Districte, de la mà de l'ASPB, Pla de Barris, els CAP i les entitats participants de les taules de salut comunitària, impulsarà activitats orientades a aquest fi, tant per a la població general com per a grups específics com els adolescents i les persones grans.

- El parc natural de la serra de Collserola i Nou Barris. Vivint a tocar del parc natural de la serra de Collserola, es vol aprofitar aquesta oportunitat per promoure hàbits esportius de caràcter saludable. El Districte i el Consorci del parc de Collserola treballaran plegats per donar suport a les activitats esportives que es duguin a terme al parc, i aprofitant aquest impuls es millorarà la senyalització de les rutes exploratòries del parc que siguin més adequades per aquestes activitats.

7. LA SALUT, L'ACTIVITAT FÍSICA I EL DISTRICTE DE NOU BARRIS

Pel que fa a la dedicació en el temps, l'esport es considera una finalitat. Tothom en reconeix els beneficis: salut, valors, bona ocupació del temps lliure... Des del Districte, en paral·lel a la voluntat de promoure la pràctica esportiva com a objectiu específic, es vol impulsar específicament la seva vessant de mitjà per a la salut de les persones. La idiosincràsia del nostre districte i el fet que hi hagi iniciatives que ja proposen la pràctica esportiva comunitària com una manera de viure amb més salut, a més de l'oportunitat que ofereix tenir Collserola com una part del territori, fa que es proposin les línies estratègiques següents:

- La salut, l'esport i el districte de Nou Barris. Amb plena consciència de la relació entre pràctica esportiva i vida saludable, el districte, en col·laboració amb l'ASPB, Pla de Barris, els CAP i les entitats participants de les taules de salut comunitària, impulsarà activitats orientades a assolir aquest objectiu, tant per a la població general com específicament per a adolescents i gent gran.

- El fet de viure a tocar del Parc Natural de la serra de Collserola fa que es vulgui aprofitar aquesta oportunitat per promoure hàbits esportius de caràcter saludable. El Districte, juntament amb el Consorci del parc de Collserola, treballaran plegats per donar suport a les activitats esportives que es duguin a terme al parc, i aprofitaran aquest impuls per millorar també la senyalització de les rutes exploratòries del parc que siguin les més adequades per a aquestes activitats.

Està constatat que l'activitat física en el temps de lleure augmenta principalment entre els homes i en la població més jove. A aquestes bretxes de gènere i edat cal sumar la desigualtat per raó de renda: com més pobresa, menys activitat física, ja que les persones de barris amb més renda fan més exercici en el temps de lleure. Irònicament, tot i ser una població que presenta un percentatge més elevat en la pràctica d'esport, la població adolescent és la que registra un major excés de pes, especialment els nois.

Per això, com a actuació complementària a les impulsades pels CEMs o les que es poden dur a terme a l'espai públic habilitat a aquest efecte, el Districte, en col·laboració amb l'ASPB, els CAP i les entitats participants de les taules de salut comunitària, té la voluntat de continuar impulsant actuacions des dels centres de salut dels barris i les taules comunitàries per afavorir la pràctica esportiva a col·lectius més vulnerables.

Dins de les iniciatives que ja estan en marxa, trobem tant activitats beneficioses per a la salut com l'ampliació de la prescripció social:

- Dia mundial de l'activitat física.
- Caminades pel districte des dels CAP.
- Marxa nòrdica al CAP Roquetes i CAP Zona Nord.
- Prescripció social (recepta de pràctica d'esport)
- "Activa't als parcs" (exercicis de motivació de la motricitat i memòria)
- Suport a grup de caminaires.
- Projecte "Mou-te" a la Ciutat Meridiana

Aquesta mostra d'accions per promoure l'exercici com a part d'una vida saludable és una estratègia que el Districte vol continuar impulsant, amb l'objectiu de tenir més influència en la població en general, però amb un interès especial en la població jove i gent gran, pels evidents beneficis en el seu estil de vida.

MESURES

1. **Ampliar els programes de prescripció social** entre els fisioterapeutes dels CAPS i els RBEC (Referents de benestar emocional dels CAP) amb els CEM o centres esportius.
2. **Difondre les activitats ja existents** amb noves campanyes de comunicació, explicant no només l'agenda d'activitats, sinó també els beneficis per a la salut que aporta.
3. Estudiar l'**ampliació del nombre de caminades al districte**, buscant espais i CAP referents per poder organitzar-les.

4. **Facilitar la participació en esdeveniments esportius de ciutat** amb clara vocació de millorar la salut individual, però també col·lectiva, com la “Festa de la bici a Barcelona”.

8. EL PARC NATURAL DE LA SERRA DE COLLSEROLA I NOU BARRIS

Tal com recull la Declaració sobre la interdependència entre salut i natura a Catalunya, la natura ens aporta beneficis insubstituïbles per a la nostra salut i benestar, no només en aspectes físics, sinó també psicològics i fins i tot espirituals. També parteix de la idea fonamental que necessitem una natura sana per tenir una vida saludable, ja que la nostra salut coexisteix amb la salut del planeta, en la visió d'una única salut.

Així, i especialment des de la pandèmia provocada per la COVID-19, els espais naturals propers a les zones urbanes han esdevingut especialment valuosos pel paper que juguen en la salut de les persones, tant pels beneficis directes que generen com per ser espais on es poden desenvolupar activitats que clarament milloren la salut de les persones.

L'objectiu és la promoció de l'ús del Parc Natural de Collserola com a espai de salut per a la ciutadania del districte de Nou Barris, amb la divulgació dels beneficis que aporten els espais naturals a les persones, així com les bones pràctiques durant la visita al Parc Natural per fer-la compatible amb la preservació dels seus valors. En particular, cal centrar les accions a detectar possibles necessitats orientades a desenvolupar activitats esportives saludables i millorar la connexió entre el districte i el Parc.

MESURES

1. Crear una taula de treball amb entitats del districte. L'objectiu d'aquest espai és **detectar les necessitats pel que fa a l'accés i a la descoberta del Parc Natural** dins l'àmbit de Nou Barris. Aquesta taula serviria per valorar les propostes inicials d'actuació i per fer-ne el seguiment. També com un espai de reflexió sobre els beneficis de viure a tocar d'un espai natural protegit i les bones pràctiques quan s'hi accedeix.
2. **Millorar l'accés i la senyalització de la porta de la Font Muguera**. Es tracta d'una de les portes principals del parc des del barri de Torre Baró i una de les portes identificades a l'estudi elaborat que necessita una actuació de millora. És un espai que també s'utilitza com a passeig de gossos, per la qual cosa hi ha algunes incidències pel que fa a la recollida dels excrements.
3. **Definir i senyalitzar els itineraris més adequats** (i accessibles) per descobrir i gaudir de Collserola des del districte de Nou Barris. Analitzar, a partir dels resultats dels estudis disponibles i de les aportacions de la taula de treball, els itineraris més adequats per apropar el centres dels barris del districte amb la serra. Cal tenir present una visió inclusiva d'aquests itineraris, en el sentit més ampli del terme (per gènere, social...)
4. **Divulgar els itineraris principals** mitjançant eines digitals (o en paper). Elaborar un mapa o aplicatiu (a partir d'eines existents, com Wikiloc) per facilitar l'accés al parc des del districte a partir de l'anàlisi efectuada. Valorar, en funció dels resultats de la taula de treball, la necessitat de disposar d'un mapa en paper.
5. **Arranjar l'accés al Parc Natural des de la Casa de l'Aigua**. Definir un traçat i senyalitzar l'accés des de la Casa de l'Aigua, a partir de la proposta que ja recull el fulletó "Una passejada amb història". L'arranjament d'aquesta zona s'ha demanat des de les entitats veïnals. Incorporar aquest camí a la xarxa d'ús públic.
6. **Millorar la senyalització i el camí entre la Font Vella i la Font Nova de Canyelles fins al Castell de Torre Baró**. Es tracta d'un projecte que fa temps està pendent d'acabar-se. Així, el projecte de millora de la zona del torrent que es va fer fa anys (des del 2021) i que ara s'està continuant amb l'aportació de diners a través de fons Next Generation, ja tenia en compte, entre altres coses, la instal·lació d'un cartell de "Benvinguts al Parc Natural" i de bones pràctiques a l'entrada que hi ha darrere l'institut i l'escola Brafa, i el reforç del camí de connexió entre la Font Vella i la Font Nova de Canyelles, passant per la pedrera. L'objectiu seria recuperar el projecte i valorar-ne l'execució. Les associacions veïnals i l'Arxiu Històric de Roquetes-Nou Barris han demanat des de fa molt de temps aquest recorregut fins al castell.
7. **Promoure les activitats saludables al Parc Natural**. Planificar activitats dirigides des dels equipaments de barri. Activitats de nivells diferents, des de l'apropament de descoberta al parc i al seu patrimoni (passejades guiades per les entitats o guies professionals) fins a activitats esportives

de baix impacte, com marxa nòrdica i excursions. Promoure que les mateixes entitats generin xarxes de salut i siguin precursores d'activitats saludables des del barri a Collserola.

8. **Campanya de comunicació del projecte i de les bones pràctiques**. Dur a terme una campanya de comunicació per difondre les actuacions i els beneficis de viure al costat d'un parc natural i per recomanar-ne un ús saludable i respectuós.

5. Calendari i marc pressupostari

Aquesta mesura de govern s'ha planificat amb l'objectiu d'executar les accions de treball durant el període 2025-2027.

Amb l'objectiu de millorar els equipaments esportius i els espais amb ús esportiu, es mobilitzarà una **inversió municipal de** com a mínim **900.000 €** per als tres anys vinents.

Aquest pressupost no inclou el pressupost que el Districte ja dedica al manteniment dels equipaments esportius (aprox. 290.000 € /any).

Amb l'objectiu d'avançar en la millora integral d'equipaments esportius, l'Ajuntament ha creat una bossa d'inversió per a la redacció de projectes que permeti finalitzar el projecte executiu del nou CEM Artesania, iniciar la redacció del projecte del nou poliesportiu al triangle Aiguablava i redactar el projecte de reforma d'instal•lacions del camp de futbol de Ciutat Meridiana.

En relació amb les accions de promoció d'activitats, aquestes s'aniran comunicant en els espais de seguiment en funció de les disponibilitats municipals pressupostàries anuals.

6. Model de governança

La governança d'aquesta mesura de govern preveu tant l'execució com el seguiment i el rendiment de comptes del compliment.

Amb aquesta voluntat se situen tres elements de governança que garantiran aquests tres encàrrecs: el grup motor, la sectorial d'esport i els consells d'equipaments.

EL GRUP MOTOR DE DESENVOLUPAMENT

El grup motor serà l'encarregat de desenvolupar cadascuna de les accions plantejades en el marc de les diverses línies d'acció de la mesura de govern. Com a responsables d'aquesta acció de govern figuren els diferents agents que tenen capacitat i/o responsabilitat en els espais en què s'ha d'intervenir: principalment, equipaments esportius municipals, espais públics i centres educatius.

Aquest grup motor el formaran el Districte de Nou Barris, el Consorci d'Educació de Barcelona i l'Institut Barcelona Esport, amb la col·laboració en àmbits concrets del Pla de Barris, el Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola i l'Agència de Salut Pública de Barcelona.

EL CONSELL SECTORIAL DE L'ESPORT DE NOU BARRIS

Es constituirà aquest consell sectorial reconegut al cartipàs del districte. Aquest organisme de participació, format principalment per les entitats esportives, servirà com a canal de comunicació entre aquestes entitats i l'equip tècnic i de govern del districte. Els objectius principals són retre comptes de tot allò que implica a la gestió de polítiques esportives i recollir idees durant tot el mandat fruit de les deliberacions produïdes en aquest espai. Amb aquest últim objectiu, s'obre la porta a la creació de grups de treball dedicats a aquesta feina en funció de les necessitats de desenvolupar en detall alguna de les propostes plantejades.

ELS CONSELLS D'EQUIPAMENTS ESPORTIUS DE NOU BARRIS

Aquests organismes de participació estan descrits en el reglament de funcionament dels districtes de Barcelona i en el reglament de funcionament del Districte de Nou Barris. Són l'espai de participació referent dels equipaments esportius i estan detallats, quant a l'encàrrec i composició, en cadascun dels plecs de condicions / convenis de gestió cívica en què es descriuen les obligacions de gestió de cada equipament.

Aquests espais serviran per descriure l'impacte de la mesura de govern en cada equipament.

7. Annexos

ANNEX I: ANTECEDENTS I MARC NORMATIU

- 2003-2010. Impuls dels projectes del Pla estratègic de l'esport 2003, constitució de l'Institut Barcelona Esports (IBE) i aprovació del Pla director d'equipaments esportius de Barcelona, amb la subrogació a l'IBE dels contractes de concessió dels centres esportius municipals. Barcelona es consolida com a seu de grans esdeveniments.
- 2011. Mesura de govern "Pla estratègic de l'esport i Consell Municipal de l'Esport":
    - Barcelona és una ciutat amb una gran tradició esportiva; ha estat bressol de molts clubs pioners en diverses disciplines esportives, i amb el seu impuls s'ha assolit un fort arrelament de l'esport federat a la nostra ciutat i al nostre país.
    - L'any 2003, Barcelona es va dotar d'un Pla estratègic de l'esport, amb la voluntat de disposar d'un instrument per definir un projecte global de desenvolupament del sistema esportiu de la ciutat de manera consensuada amb tots els agents.
- 2012. Mesura de govern "Convivim esportivament". Els objectius generals són:
    - Afavorir la inclusió social dels infants i joves, especialment adolescents, amb independència de l'origen o de la condició socioeconòmica, mitjançant la seva participació en una xarxa de relacions d'àmbit esportiu que fomenti la formació en valors.
    - Consolidar xarxes de relació interpersonals a partir d'un creixement i de l'enfortiment del teixit esportiu (clubs i entitats esportives dels barris).
- 2012. Llibre Pla estratègic de l'esport de Barcelona 2012-2022. Els objectius són:
    - Validar i corregir les propostes descrites en el Pla estratègic de l'esport de Barcelona de 2003.
    - Formular les noves estratègies i l'estructuració del Pla estratègic de l'esport de Barcelona 2012-2022.
    - Redactar el Pla estratègic de l'esport de Barcelona 2012-2022 i definir-ne els plans directors i els projectes estratègics.
    - Els sistemes esportius en general, i el de la ciutat de Barcelona en particular, presenten actualment una gran complexitat. Les realitats que componen el món de l'esport són moltes i diverses i, en una metròpolis de les característiques de Barcelona, quasi totes hi són presents. Aquesta pluralitat de l'esport i de l'activitat física fa necessari especificar a quin esport es fa referència i, en processos de planificació com el del Pla estratègic, pensar en com s'han d'agrupar aquestes diverses realitats amb la finalitat de poder analitzar-les de la manera més adequada.

    Així, doncs, quan es parla d'esport, entre molts conceptes i realitats les referències són:
    - Un gran nombre d'activitats diverses.
    - Un nombre creixent de practicants de totes les edats.
    - Una consciència ciutadana de la necessitat de fer activitat física per millorar la salut personal.
    - Més i millors professionals i diversos agents que gestionen l'esport.
    - Una important i variada tipologia d'equipaments esportius que permeten una varietat d'opcions de pràctica esportiva a la ciutat.
    - Les noves formes organitzatives i d'adherència a l'esport, que conviuen amb el model tradicional dels clubs esportius.
    - El reconeixement de les virtuts de l'esport en l'educació en valors i del seu paper com a generador de convivència.
    - Una multiplicitat d'indústries associades.
    - La identificació internacional dels èxits assolits pels nostres ambaixadors esportius (clubs, esportistes, empresaris...)
    - Les sis dimensions esportives que configuren el sistema esportiu de Barcelona són:
        - Esport educatiu.
        - Esport i clubs.
        - Esport, ciutat i benestar.
        - Cohesió social i esport.
        - Esport, motor econòmic de la ciutat.
        - Projecció internacional de Barcelona.
- 2022. Mesura de govern, esport i gènere. Línies d'acció i objectius específics:
    - Canvi institucional: consolidar el canvi organitzatiu i cultural de l'IBE per tal de garantir la incorporació de la perspectiva de gènere en el seu funcionament, pràctiques i instruments de gestió pública.

- Promoció esportiva: fomentar la participació i visibilització de les dones des de la seva diversitat en una pràctica esportiva sense desigualtats de gènere.
- Sostre de vidre: impulsar l'accés i permanència real i igualitària de les dones en la gestió i direcció de les institucions i entitats esportives.
- Esdeveniments esportius: consolidar la perspectiva de gènere als esdeveniments esportius de la ciutat.
- Equipaments esportius: sistematitzar la perspectiva de gènere en el disseny, la implantació i la gestió dels equipaments esportius de la ciutat.
- Esport a l'espai públic: fomentar l'esport a l'espai públic amb garanties d'igualtat i seguretat.

ANNEX II: LLISTA D'ENTITATS ESPORTIVES DEL DISTRICTE DE NOU BARRIS

Nom	Categoria d'entitat
AFA Escola Ginesta	AMPA
AFA Escola Tibidabo	AMPA
Alzamora Club de Futbol	Associacions i clubs esportius
Associació Bidó de 9 Barris	Associació cívica o cultural
Associació de Circ Rogelio Rivel	Associació cívica o cultural
Associació Espanyola de Kyusho Jitsu	Associacions i clubs esportius
Associació Esportiva Babar	Associacions i clubs esportius
Associació Esportiva Escolar Antaviana	Associació esportiva escolar
Associació Esportiva Escolar IES Barcelona-Congrés	Associació esportiva escolar
Associació Esportiva Escolar IES Galileo Galilei de Barcelona	Associació esportiva escolar
Associació Esportiva Escolar IES Josep Pla de Barcelona	Associació esportiva escolar
Associació Esportiva Escolar IES Pablo Ruiz Picasso de Barcelona	Associació esportiva escolar
Associació Esportiva Escolar IES SEP La Guineueta de Barcelona	Associació esportiva escolar
Associació Esportiva Escolar Institut Sant Andreu	Associació esportiva escolar
Associació Esportiva Escolar Institut Valldemossa	Associació esportiva escolar
Associació Esportiva Gimnàstica Rítmica Onix	Associacions i clubs esportius
Associació Esportiva i Educativa Dinàmic	Associacions i clubs esportius
Associació Esportiva Nou Barris	Associacions i clubs esportius
Associació Club Esports Fabra Gym	Clubs esportius universitaris
Associació de Frontball de Barcelona	Associacions i clubs esportius
Associació La Prosperitat Cultura en Acció 2 (PeCA2)	Associació cívica o cultural
Associació Penya Blaugrana Can Peguera	Associacions i clubs esportius
Associació per a la Mediació Intercultural i Social amb Immigrants (AMISI)	Associació cívica o cultural
Associació Recreativa Club Atlético Piferrer	Associacions i clubs esportius
Atlético Canyelles Club Petanca	Associacions i clubs esportius
Atlético Castillo Torre Baró Club Petanca	Associacions i clubs esportius
Barcelona Dragons Font del Gos Club de Futbol	Associacions i clubs esportius
Barcelona Innova Sports, SL	Empreses de l'àmbit esportiu
Bàsquet Club Guineueta	Associacions i clubs esportius
BCN-Lleure	Associació cívica o cultural
Breaking Bowlers Club	Associacions i clubs esportius
Centre d'Activitats de Muntanya Nou Barris	Associacions i clubs esportius
Centre Esportiu Valldaura	Associacions i clubs esportius
Centro Recreativo Club Petanca Alcudia	Associacions i clubs esportius
Club Bàsquet Nou Barris	Associacions i clubs esportius
Club Biketrial Unión Española	Associacions i clubs esportius
Club Boxa Esport Fabra	Associacions i clubs esportius
Club Bushido	Associacions i clubs esportius
Club Centro Cultural Deportivo Turó de la Peira	Associacions i clubs esportius
Club Ciclista Cariñena	Associacions i clubs esportius
Club Ciclista del Verdum Sant Jordi	Associacions i clubs esportius
Club d'Agility Ciutat Comtal	Associacions i clubs esportius
Club d'Atletisme Nou Barris	Associacions i clubs esportius

Club de Bàsquet Canyelles de Nou Barris de Barcelona	Associacions i clubs esportius
Club de Bàsquet Turó de la Peira	Associacions i clubs esportius
Club de Boxa K.O. Verdum	Associacions i clubs esportius
Club de Futbol La Montañesa	Associacions i clubs esportius
Club de Petanca Torre Baró	Associacions i clubs esportius
Club de Pitch and Putt Can Dragó	Associacions i clubs esportius
Club Deportivo Gimnàs Kyu	Associacions i clubs esportius
Club Deportivo Torre Baró	Associacions i clubs esportius
Club Deportivo Veteranos Vallbona	Associacions i clubs esportius
Club de Softbol Latinos de Barcelona	Associacions i clubs esportius
Club Esportiu Abyss-Diving	Associacions i clubs esportius
Club Esportiu Barcanova	Associacions i clubs esportius
Club Esportiu Basquetbol Luz Casanova	Associacions i clubs esportius
Club Esportiu Bicisport	Associacions i clubs esportius
Club Esportiu Congrés	Associacions i clubs esportius
Club Esportiu de Lluita Olímpica Hayastan	Associacions i clubs esportius
Club Esportiu Discapacitats San Rafael	Associacions i clubs esportius
Club Esportiu Futbol Sala Prosperitat Nou Barris	Associacions i clubs esportius
Club Esportiu Gimnàstic Fabra	Associacions i clubs esportius
Club Esportiu i Social de Sant Andreu	Associacions i clubs esportius
Club Esportiu Sala 5 Montsant	Associacions i clubs esportius
Club Esportiu Unificació Ciutat Meridiana	Associacions i clubs esportius
Club Futbol Escola Esportiva Guineueta	Associacions i clubs esportius
Club de Futbol Sala Montsant	Associacions i clubs esportius
Club Futbol Sala Trinitat Nova	Associacions i clubs esportius
Club Kick-Boxing Prisma	Associacions i clubs esportius
Club Patinatge Artístic Canyelles	Associacions i clubs esportius
Club Patinatge Artístic Guineueta	Associacions i clubs esportius
Club Petanca Angel Pestaña 3a Edad	Associacions i clubs esportius
Club Petanca Ciutat Meridiana	Associacions i clubs esportius
Club Petanca Nou Barris	Associacions i clubs esportius
Club Petanca Prosperitat	Associacions i clubs esportius
Club Petanca Trinitat Nova	Associacions i clubs esportius
Club Taekwondo Hermanos Argudo	Associacions i clubs esportius
Club Verdun de Coloms Esportius	Associacions i clubs esportius
Club Waterpolo Can Dragó	Associacions i clubs esportius

Col·legi Sagrat Cor Sarrià	Centre educatiu privat
Companyia Nocturna	Associació cívica o cultural
Duet Cotxeres de Borbó, SA	Empreses de l'àmbit esportiu
Escola de Dansa Cia. Soul Empire	Centre educatiu privat
Escola de Futbol Ciutat Meridiana	Associacions i clubs esportius
Escola Pia Luz Casanova	Associació cívica o cultural
Federació Catalana de Tamborí	Federació esportiva
Fitness Nou Barris, SL	Empreses de l'àmbit esportiu
Fundació Agrupació Atlètica Catalunya	Fundacions
Fundació Privada Damm	Associacions i clubs esportius
Fundació Privada per a la Promoció de l'Esportista Adaptat	Associació cívica o cultural
Gimnàs Club Francàs	Associacions i clubs esportius
Gran Penya Espanyolista Manigua	Associació cívica o cultural
Grup de Serveis d'Iniciativa Social	Empreses de l'àmbit esportiu
Grup Lunatiks Crew	Associacions i clubs esportius
Grup Muntanyés	Associacions i clubs esportius
GSB Esports, Educació i Lleure SCP	Empreses de l'àmbit esportiu
Ideal Clavé – Escacs de Nou Barris	Associacions i clubs esportius
La Galeria Espai de Dansa i Moviment, SL	Centre educatiu privat
Mampar Bruc Futbol Sala Associació	Associacions i clubs esportius
Mare de Déu del Roser Amilcar	Centre educatiu concertat
Penya Espanyolista Nou Barris	Associacions i clubs esportius
Penya Madridista Ciutat Meridiana	Associacions i clubs esportius
Pirates Kite Club Esportiu	Associacions i clubs esportius
Racing Vallbona Club de Futbol	Associacions i clubs esportius
Safis Sports, SL	Empreses de l'àmbit esportiu
Secció Esportiva Escola Esportiva Brafa de la Fundació Brafa	Fundacions
Secció Esportiva Santa Eulàlia	Associacions i clubs esportius
Societat Ocellaire Trinitat Nova	Associacions i clubs esportius
Sport Ciclista Català	Associacions i clubs esportius
Thotsala/Thotesplai, FS	Empreses de l'àmbit esportiu
Unió Esportiva Boadenc	Associacions i clubs esportius
Unió Esportiva Montsant de la Peira	Associacions i clubs esportius
Unió Excursionista de Catalunya d'Horta	Associacions i clubs esportius

ANNEX III: ANÀLISI DE LA RELACIÓ DE SALUT I ESPORT. CONSORCI DEL PARC NATURAL DE LA SERRA DE COLLSEROLA

SALUT I NATURA

Tal com recull la "Declaració sobre la interdependència entre salut i natura a Catalunya", la natura ens aporta beneficis insubstituïbles per a la nostra salut i benestar, no només en aspectes físics, sinó també psicològics i fins i tot espirituals. També parteix de la idea fonamental que necessitem una natura sana, per tenir una vida saludable, ja que la nostra salut coexisteix amb la salut del planeta, en la visió d'una única salut.

Així, i especialment des de la pandèmia provocada per la COVID-19, els espais naturals propers a les zones urbanes han esdevingut especialment valuosos pel paper que juguen en la salut de les persones, tant pels beneficis directes que generen com per ser espais on es poden desenvolupar activitats que clarament milloren la salut de les persones.

En aquest sentit, recentment s'han elaborat diferents documents que remarquen aquest binomi com *Salut i Natura. Guia per a promoure el binomi salut i natura en la infància, adolescència i joventut*, nascut dins la Taula Salut i Natural impulsada per la Generalitat de Catalunya.

Així, segons aquest document, podem establir quatre grans nivells d'actuació:

- **NIVELL 1. Natura en el dia a dia**: En un món urbà, cal **assegurar que tothom té accés a la natura**, fins i tot de manera passiva. Augmentar la infraestructura verda i blava de les ciutats, la renaturalització dels espais i l'augment de la biodiversitat i que aquesta estigui ben connectada és essencial per a unes ciutats més saludables i promoure el contacte i la connexió amb la natura.
- **NIVELL 2. Potenciar l'exploració de la natura:** acostar els infants, adolescents i joves a la natura a través **d'activitats recreatives i educatives** sense una intenció terapèutica explícita.
- **NIVELL 3. Connexió amb la natura**: es busca establir una **relació més intencional i profunda amb la natura** per millorar el benestar emocional, físic i la qualitat de vida en general. Les activitats s'han dissenyat per promoure la salut, la consciència ambiental i el desenvolupament personal i facilitar la relaxació, reduir l'estrès, i augmentar la connexió amb la natura.
- **NIVELL 4. Intervencions terapèutiques a la natura**: intervencions que tenen **la natura com a eina terapèutica** i que s'han dissenyat específicament per millorar o tractar trastorns o malalties concretes, siguin físiques, mentals o trastorns de desenvolupament d'infants i joves.

Per tant, qualsevol actuació que faciliti l'accés al Parc Natural de Collserola, d'una manera inclusiva (entès en el sentit més ampli del terme) o que promogui activitats de descoberta de l'espai o esportives de baix impacte, potencia clarament el binomi salut i natura.

L'ACCÉS AL PARC NATURAL DE LA SERRA DE COLLSEROLA

El Parc Natural de la Serra de Collserola, amb més de 5 milions de visites anuals, és un espai amb molt freqüentat per persones que gaudeixen de l'espai natural amb motivacions diferents.

Un dels objectius de la gestió d'aquest espai natural protegit és garantir l'accés universal a totes les persones que en vulguin fer un ús respectuós i compatible amb la preservació dels valors naturals, culturals i paisatgístics.

Així, tant des del pla especial vigent, com des dels diversos programes que desenvolupa el Consorci, s'ha treballat per tal de configurar una xarxa de camins d'ús públic (XDUP) que faciliti l'accés i la descoberta de tota la serra. Una xarxa que elimina expressament alguns camins per minimitzar la fragmentació del territori i alhora preservar-hi els àmbits més sensibles.

Pel que fa a la identificació de la xarxa, cal destacar que alguns d'aquests camins estan senyalitzats mitjançant marques de color, per perfilar itineraris circulars al voltant de les diferents àrees de lleure i algunes àrees d'estada. Aquesta xarxa d'itineraris es difon mitjançant diverses publicacions i especialment a la web del parc: https://parcnaturalcollserola.cat/itineraris/ i al perfil de la Wikiloc del Parc: https://ca.wikiloc.com/wikiloc/user.do?id=7327342

Cal tenir present que la xarxa de camins està molt vinculada a les entrades principals del parc. Aquestes, i segons un estudi elaborat l'any 2023, superen les cent a tot l'àmbit del parc. Algunes estan configurades d'una manera clara (amb senyalització informativa i de servei), mentre que d'altres ho estan menys (amb poca senyalització o nul·la), una mancança que des del Consorci es treballa per revertir.

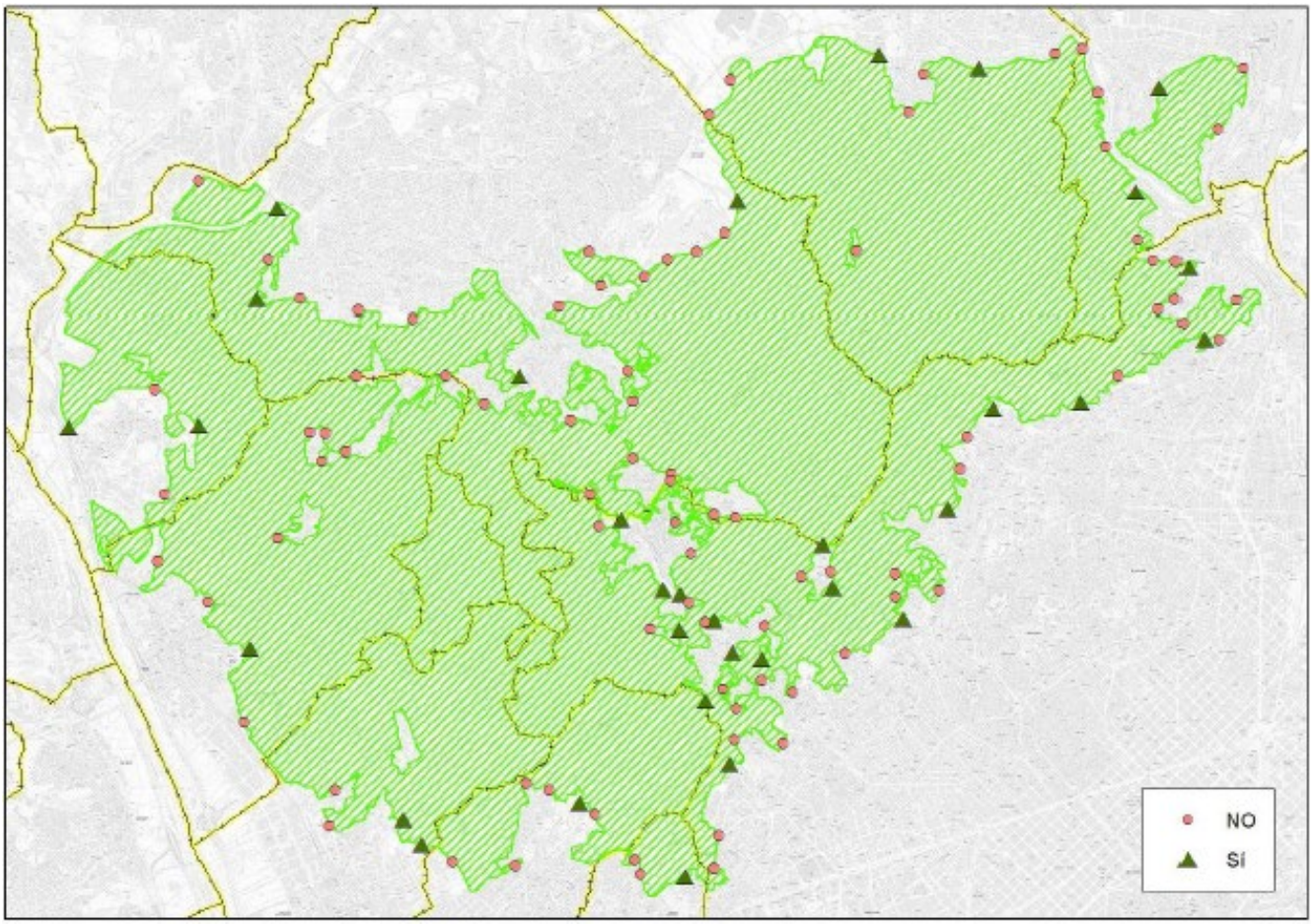

Portes d'accés principals al Parc Natural de la Serra de Collserola. En rosa, identificades sense treball de camp i en verd, identificades i caracteritzades mitjançant treball de camp. Font: Estudi d'anàlisi i millora de la senyalització al Parc Natural de la Serra de Collserola (2023).

EL PARC NATURAL DE COLLSEROLA DES DEL DISTRICTE DE NOU BARRIS

El sostre del districte de Nou Barris està situat a la carena dels turons de Roquetes (304 m), Blau (311 m) i Segarra (328 m), que ofereixen unes fantàstiques vistes del Pla de Barcelona, Maresme, Vallès i fins al Pirineu.
A l'accés principal es pot arribar amb cotxe, fins a l'aparcament del Mirador de Torre Baró, i a peu o en bicicleta tant per la carretera Alta de Roquetes (amb pas de vianants segregat de la carretera) com des del carrer Llobera.

En aquest sentit, des del districte de Nou Barris hi ha dues portes del parc ben configurades:

- **Castell de Torre Baró**, amb un aparcament, mirador i un equipament gestionat des del Districte de Nou Barris.
- **Font Muguera**, menys definida que l'anterior, amb una petita àrea d'estada.

Des de l'àmbit del Castell de Torre Baró surten diferents itineraris, recollits en el mapa següent:

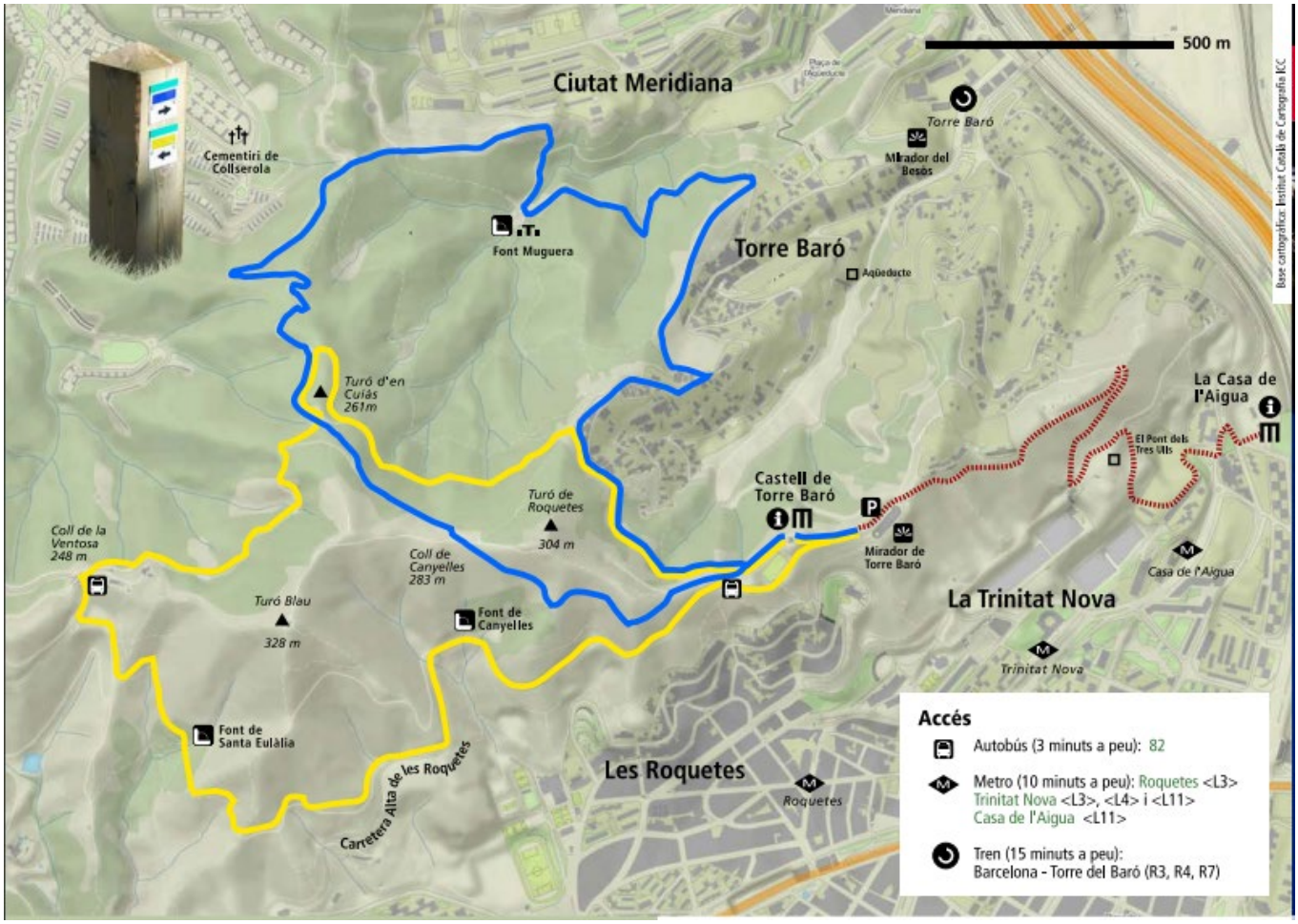

https://parcnaturalcollserola.cat/pdfs/itineraris/FULLETO_TORREBARO2015.pdf

Més enllà dels camins senyalitzats, la xarxa de camins a l'àmbit del districte de Nou Barris és força àmplia, tot i la dificultat orogràfica per accedir-hi des d'alguns espais del districte. Un dels materials que recull aquesta xarxa és el Mapa Guia del Parc Natural (https://parcnaturalcollserola.cat/mapa-guia/)

Així, les persones de Nou Barris residents al barri de les Roquetes també accedeixen al Parc Natural per la **font de Canyelles**. Alhora, un altre punt d'entrada al Parc Natural és darrere de la **Casa de l'Aigua** de la Trinitat Nova, pujant cap al pont dels tres ulls, tot i que el camí actualment està poc configurat i no està inclòs dins la xarxa de camins d'ús públic.

Mapa de camins de la xarxa d'ús públic a l'àmbit del districte de Nou Barris (Barcelona). En groc: camins de la XDUP; en rosa, límit de districte i en verd, límit del Parc Natural. Font: Elaboració pròpia.

OBJECTIU PRINCIPAL

L'objectiu d'aquesta proposta és la promoció de l'ús del Parc Natural de Collserola com espai de salut per a la ciutadania del districte de Nou Barris com un eix de treball dins la línia d'actuació de promoció de l'esport que recull el Pla de districte.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

1. **Detectar les necessitats** de la ciutadania pel que fa a l'accés al Parc Natural de la Serra de Collserola, especialment per desenvolupar activitats esportives saludables.
2. **Millorar la connexió** entre el districte de Nou Barris i el Parc Natural de la Serra de Collserola, potenciant la xarxa dinàmica d'ús públic prevista dins el Pla especial vigent a partir d'itineraris coherents que permetin realçar el patrimoni (natural i cultural) del Parc Natural.
3. **Avaluar la xarxa de camins existents** a l'àmbit de Nou Barris i valorar-ne la millora en els trams que puguin estar malmesos o poc definits.
4. **Senyalitzar**, de manera clara i visible, **les entrades principals** al Parc Natural de Collserola des del districte de Nou Barris.
5. **Promoure activitats saludables des del Districte de Nou Barris, amb diversos nivells d'apropament,** mitjançant la xarxa d'equipaments municipals que puguin ser precursors d'aquestes categories d'activitats (centres cívics, CAP, casals de barri, escoles...).
6. Divulgar els beneficis que aporten els espais naturals a les persones, així com les bones pràctiques durant la visita al Parc Natural per fer-la compatible amb la preservació dels seus valors.

Vinculació entre els objectius específics i el nivell d'apropament al binomi Natura i Salut.

	1	2	3	4	5	6
NIVELL 1						
NIVELL 2						
NIVELL 3						
NIVELL 4						

LLISTA DE MESURES PER IMPULSAR

1. Detectar les necessitats pel que fa a l'accés i a la descoberta del Parc Natural a Nou Barris.
2. Millorar l'accés i la senyalització de la porta de la Font Muguera.
3. Definir i senyalitzar els itineraris més adequats (i accessibles) per descobrir i gaudir de Collserola des del districte de Nou Barris.
4. Divulgar els itineraris principals mitjançant eines digitals (o en paper)
5. Arranjar l'accés al Parc Natural des de la Casa de l'Aigua.
6. Millorar la senyalització i el camí entre la Font Vella i la Font Nova de Canyelles fins al Castell de Torre Baró.
7. Promoure les activitats saludables al Parc Natural.
8. Campanya de comunicació del projecte i de les bones pràctiques.

VINCULACIÓ ENTRE ELS OBJECTIUS ESPECÍFICS I LES MESURES PER DESENVOLUPAR

	1	2	3	4	5	6
Mesura 1						
Mesura 2						
Mesura 3						
Mesura 4						
Mesura 5						
Mesura 6						
Mesura 7						
Mesura 8						